

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EKONOMICKÉ ŽURNALISTIKY

Zásadní organizační změny v Českém rozhlasu k 1. 1. 2013 a jejich odraz v práci redaktorů
v regionech

Fundamental Organizational Changes in Český rozhlas by 1. 1. 2013 and its Reflection on the
Work of Redactors in Regions

Student: Bc. Petra Polesová

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Ivana Šuláková

Ostrava 2016

Zadání diplomové práce

Student:

Bc. Petra Polesová

Studijní program:

N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor:

6202T095 Ekonomika a právo v žurnalistice

Téma:

Zásadní organizační změny v Českém rozhlasu k 1. 1. 2013 a jejich
odraz v práci redaktorů v regionech
Fundamental Organizational Changes in Český rozhlas by 1. 1. 2013 and
its Reflection on the Work of Redactors in Regions

Jazyk vypracování:

čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Český rozhlas po roce 1989
  3. Vývoj regionálních stanic Českého rozhlasu
  4. Organizační změny k 1. 1. 2013 a jejich odraz ve zpravodajské, publicistické a umělecké práci redaktorů
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- BEDNAŘÍK, Petr et al. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. 439 s. ISBN 978-80-247-3028-8.
- JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 2003. 667 s. ISBN 80-86762-00-9.
- ŽANTOVSKÝ, Petr. *Česká politika a média po roce 1989*. Praha: Institut Václava Klause, 2013. 175 s. ISBN 978-80-87806-02-9.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Ivana Šuláková**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 22.04.2016

_____
Doc. PhDr. PaedDr. Milan Sekanina, CSc.
vedoucí katedry

_____
prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a ke zpracování využila pouze literární a jiné odborné zdroje v této práci uvedené.

Ostrava, 21. 4. 2016

.....

vlastnoruční podpis autora

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala vedoucí mé diplomové práce Mgr. Ivaně Šulákové, za odborné vedení, cenné rady a poznámky, které byly cenným přínosem pro vznik této práce. A především za notnou dávku trpělivosti při konzultování dané problematiky a jednotlivých kroků. Chtěla bych také poděkovat svému partnerovi Ing. Jakubovi Čubíkovi a také přátelům za psychickou podporu a cenné připomínky.

OBSAH

1	Úvod	5
2	Český rozhlas po roce 1989	7
2.1	Vznik Českého rozhlasu	7
2.2	Rozhlas během druhé republiky a protektorátu	10
2.3	Rozhlas v procesu společenské obnovy (1945–1948)	13
2.4	Rozhlas po roce 1948, na cestě k Pražskému jaru a dále	14
2.5	Vývoj Československého, potažmo Českého rozhlasu po roce 1989.....	17
2.6	Stanice Českého rozhlasu	25
3	Vývoj regionálních stanic Českého rozhlasu	29
3.1	Brněnské rozhlasové studio	29
3.2	Českobudějovické rozhlasové studio.....	33
3.3	Královehradecké rozhlasové studio	37
3.4	Jihlavské rozhlasové studio	39
3.5	Olomoucké rozhlasové studio	39
3.6	Ostravské rozhlasové studio	41
3.7	Pardubické rozhlasové studio	45
3.8	Plzeňské rozhlasové studio	46
3.9	Vysílání stanice pro Prahu a střední Čechy	49
3.10	Ústecké rozhlasové studio	51
4	Organizační změny k 1. 1. 2013 a jejich odraz ve zpravodajské, publicistické a umělecké práci redaktorů	54
4.1	Proběhlé přípravy reorganizace	54
4.2	Strukturální změny ve zpravodajství	56
4.3	Vznik Sekce regionálního vysílání	61
4.4	Fungování regionálních stanic v oblasti publicistiky	63

4.5	Fungování regionálních stanic v umělecké tvorbě	66
4.6	Poslechovost regionálních stanic	67
4.7	Další významné změny v ČRo	70
5	Závěr	73
	Seznam použité literatury	75
	Seznam zkratk	79
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	80
	Seznam příloh	81

1 ÚVOD

„Haló, haló, zde radiostanice O K. P. Kbely u Prahy, prozatímní vysílací stanice Radiojournalu, která vysílá na vlně 1025 m zprávy a program,“ zní z úst technika Vlacha¹ v úvodu prvního vysílacího pořadu, který se uskutečnil v roce 1923 ve skautském stanu nedaleko Prahy. Zpočátku byly vysílací podmínky této československé vlajkové rádiové lodi poměrně složité. Chyběla technická zařízení, prostory, potřebná legislativa a také peníze.

Nejdříve se na Radiojournal vztahoval zákon č. 60/123 Sb., o telegrafech, patřil tedy pod Ministerstvo pošt a telegrafů, čímž byl svým způsobem vydefinován jako další druh komunikačního kanálu (podobný poště a telegrafu). Ve svých počátcích v žádném případě nebyl vnímán jako masové médium a nikdo si v té době neuvědomoval potenciál, rozsah a důležitost, jakého může toto médium nabýt.

Tento mýtus se ovšem podařilo relativně záhy překonat. Začaly přímé přenosy, aktuální zprávy, umělecká tvorba, projevy prezidentů. Pomalu přibývalo koncesionářů a také důležitosti tohoto nového, do té doby neznámého, média. Postupně vznikaly regionální stanice a požadavky na pokrytí rádiovým signálem se zvyšovaly. Od těchto okamžiků uběhla už dlouhá doba. Třebaže byl mnohdy rozhlas hlasem nacistického Německa, nástrojem politických pohlavárů či ztělesněním stranických agitátorů, dokázal být ve zlomových okamžicích hlasem lidu, odbojářem a rebelem snažícím se zachraňovat naši zemi.

Po roce 1989 se dostal Československý rozhlas do poněkud nové situace tržního prostředí, a třebaže stále v rukou státu jakožto veřejnoprávní médium, naráží na konkurenci v podobě privátních rádií. V roce 1994 už ryze Český rozhlas nedokáže na rychle se vyvíjející soukromou sféru úplně zcela reagovat, přesto o svou pozici stále bojuje, stejně jako jednotlivá regionální studia.

Hlavním cílem práce je především zhodnocení vývoje reorganizace Českého rozhlasu v roce 2013 s dopadem na regionální stanice. K tomuto záměru je potřeba nastínit historický rámec tohoto institutu, jeho právní zakotvení a vývoj všech regionálních poboček. Jednotlivé kroky využité pro získání výsledků prakticky odpovídají struktuře práce třídných do jednotlivých kapitol:

---

¹ Křestní jméno technika Vlacha se nedochovalo.

- bádání po kořenech Českého rozhlasu a jeho následný vývoj až do současnosti, kde jsme využili veškeré dostupné literatury k tomuto tématu a celkově k historickému kontextu pro pochopení dané problematiky;
- bádání po kořenech regionálních stanic s přenesením do současnosti, kde jsme taktéž využili veškeré dostupné literatury k danému tématu;
- komparace organizačních struktur Českého rozhlasu v roce 2012 a 2013 a interpretace změny, k čemuž jsme využili metody popisu, dedukce a analýzy.

V první části diplomové práce, tedy Český rozhlas po roce 1989, se nejdříve věnujeme důležitým historickým mezníkům, které byly pro utváření rozhlasu důležité. Popisujeme první kroky rozhlasu, jeho rozkvět v průběhu druhé republiky následované nešťastným obdobím Protektorátu Čechy a Morava, kde byl zužován tvrdou cenzurou. A také období komunistické nadvlády, kdy se stal rozhlas hláskou troubou politické garnitury KSČ. V kapitole se následně dostáváme k roku 1989, kde si více vysvětlujeme duální systém a právní zakotvení tehdejšího Československého rozhlasu. Následuje také mapování roku 1994, kdy došlo k rozdělení Československé federativní republiky na dva samostatné celky, čímž došlo také ke stvoření samostatného Českého rozhlasu. Dále se věnujeme jeho postupnému vývoji, skladbě stanic a jejich zevrubnému popisu. V závěru této kapitoly už zmiňujeme regionální stanice.

Druhá kapitola práce obsahuje podrobný vývoj jednotlivých regionálních stanic, jejichž počátky vzniku se lišily stejně jako jejich osudy a významnost v různých letech. Postupně se tak podíváme na regionální stanice v Brně, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Jihlavě, Olomouci, Ostravě, Pardubicích, Plzni, Praze a středních Čechách a v Ústí nad Labem.

V třetí kapitole se zabýváme už samotnou reorganizací Českého rozhlasu, která měla své počátky už v roce 2012. V tomto roce byla připravována půda pro změny v roce 2013. Oba tyto roky na základě organizačních struktur a také Výročních zpráv Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu porovnáváme a analyzujeme. Na základě srovnání zjišťujeme, jaký dopad má tato změna na práci redaktorů v regionálních stanicích a na jejich zpravodajskou, publicistickou a také uměleckou tvorbu (třebaže té se obměna dotkla nejméně). Dále zkoumáme, jaké mohla mít tato změna vliv na poslechovost jednotlivých regionálních stanic a jak se restrukturalizace podepsala také na obchodní značce Českého rozhlasu.

2 ČESKÝ ROZHLAS PO ROCE 1989

Ještě než se dostaneme k roku 1989, je třeba v práci zmínit důležité historické mezníky, které ovlivnily a měnily Český rozhlas v běhu času od jeho samotného vzniku až po samotný rok 1989 a dále.

2.1 Vznik Českého rozhlasu

Mediální scéna v centru Evropy se zcela změnila s datem 28. října 1918, kdy z Rakousko-Uherska vznikla jako jeden ze samostatných celků i Československá republika. K tomuto úspěchu přispěl zejména první odboj v zahraničí v čele s prvním prezidentem Tomášem Garriguem Masarykem.

„Se vznikem samostatného státu bylo třeba zajistit základní zpravodajský servis, proto vznikla – jako již dříve v řadě dalších zemí – národní tisková agentura a stala se novým prvkem v organizačním uspořádání veřejné komunikace v novém státě. [...] Pokud jde o technologické změny, zřejmě nejvýznamnější z nich bylo zahájení pravidelného rozhlasového vysílání,“ zmiňuje ve své knize Bednařík (2011, s. 157).

Rozhlasové vysílání samozřejmě nevzniklo ze dne na den. Už v roce 1918 v polovině listopadu se uskutečnily první poválečné radiofonické pokusy v Praze na Petříně. I pět let poté se ale ještě nedá hovořit o pravidelném vysílání rozhlasu.

Situace si mimo jiné žádala také určitý legislativní rámec. Důvody k tomuto vysvětluje Ješutová (2003, s. 11): *„Pod dojmem rozvoje radiofonie v zahraničí a pod tlakem radioamatérů a žadatelů o povolení rozhlasového vysílání přistoupilo na jaře 1923 ministerstvo pošt a telegrafů k vytvoření určitého legislativního základu pro rozhlasové činnosti.“* Podle Končelíka (2010) to nakonec dopadlo tak, že na vysílání a příjem rozhlasu byly aplikovány stejné podmínky jako na telegrafii, takže i na rozhlas se vztahoval Zákon č. 60/1923 Sb., o telegrafech, ze dne 23. března 1923. Z tohoto plynul fakt, že měl stát výhradní právo radiofonie provozovat. Byl to tedy jakýsi státní monopol. *„Výsledkem byla nutnost, aby každý zájemce o rozhlasový přijímač žádal o koncesi umožňující jeho držbu“,* upřesňuje situaci Končelík (2010, s. 57).

Dále už tedy nic nebránilo vzniku rádiových stanic. Votavová (1993) ve své knize uvádí, že 18. května 1923 bylo zahájeno pravidelné rozhlasové vysílání, které bylo pilotním

projektem v celé střední Evropě. Toto vysílání se odehrávalo ve Kbelích (v té době ještě nebyly součástí Prahy). Stanice byla ještě umístěna v malém dřevěném letištním domku. Bednařík (2011) k tomu uvádí, že prvních pár týdnů bylo z Kbel vysíláno prakticky načerno a teprve 7. června 1923 byla založena společnost Radiojournal, československé zpravodajství radiotelefonické, přičemž se jednalo o společnost s ručením omezeným. V čele společnosti stál Ladislav Šourek, což byl ředitel společnosti Radioslavia, která se specializovala na výrobu a dovoz přijímacích aparátů.

Společnost byla zprvu soukromá, ovšem po dvou letech, kdy byla zužována finančními problémy, přešla majoritní část na stát prostřednictvím státního podniku Československá pošta. „*Stát, který měl v Radiojournalu podíl ve výši 51 %, získal možnost například udělováním a prodlužováním vysílacích licencí či zastoupením v jeho řídicích orgánech společností, kterým byla licence udělena, ovlivňovat podobu vysílací sítě a základního finančního rámce, regulovat podmínky pro poslech rozhlasu a uplatňovat cenzurní právo,*“ jmenuje pravomoci státu v Radiojournalu Bednařík (2011, s. 178). Tento výčet potvrzuje také Končelík (2010), ale uvádí, že například na programovou skladbu měl stát velmi malý vliv a rozhodování o jeho rozpočtu také neovlivňoval přímo. Nakonec dle Končelíka (2010) došlo k faktickému zestátnění společnosti v roce 1938, ale z právního hlediska byla Radiojournalu právní forma společnosti s ručením omezeným zachována.

Radiojournal několikrát měnil svou lokaci, až se nakonec v roce 1933 definitivně usídlil v nové budově na Fochově třídě v Praze na Vinohradech, která měla kvalitnější vybavení a účinkující tak nemuseli dojíždět třeba za město.

O tom, že měl stát monopol na veškeré provozování radiofonie, jsme se zmiňovali už výše, je třeba ale poukázat také na to, že onen monopol měl také na příjem signálu. To tedy znamenalo, že pokud si někdo pořídil rozhlasový vysílač, musel mít povolení ministerstva pošt a telegrafů. U zájemců byla, slovy Bednaříka (2011, s. 179), „*důkladně prověřována bezúhonnost a politická příslušnost žadatele*“. Nejdříve tedy žadatelů nebylo příliš, na tom se podle Bednaříka (2011) podílel také fakt, že licenci na dovoz vlastnila pouze společnost Radioslavia a tyto nosiče byly příliš drahé, málo výkonné, často nespolehlivé a za samotný příjem vysílání bylo nutné platit ještě vysoké poplatky.

„*Zpočátku nebyl rozhlas skutečným masovým médiem, neboť byl příliš drahý. Méně majetní lidé si tedy dokonce pořizovali tzv. krystalky, domácí vyrobená rádia, aby se vyhnuli poplatkům,*“ definuje tehdejší publikum Končelík (2010, s. 63). Proto jednoduše mnozí

poslouchali rádio načerno, přičemž jim hrozil dle zákona o telegrafech za tento přestupek dokonce až jeden rok vězení.

Až teprve následné zjednodušení procesu udělování licencí a poměrně výrazné snížení uznávacího poplatku a předplatného přispělo v roce 1925 k většímu rozmachu rozhlasu. Konkrétní počty koncesionářů v průběhu let 1923 až 1937 viz Tabulka 1.

Statistika evidovaných posluchačů Radiojournalu	
<i>rok</i>	<i>počet udělených koncesí</i>
1923	47
1924	1 564
1925	14 542
1926	174 741
1927	219 655
1928	238 341
1929	267 962
1930	315 241
1931	384 539
1932	472 187
1933	573 109
1934	693 694
1935	847 955
1936	928 112
1937	927 694

Tabulka 1: Statistika evidovaných posluchačů
Zdroj: BEDNAŘÍK, Petr et al. 2011, s. 179.

Zpočátku bylo v Radiojournalu více hudby než zpravodajství, to se ale postupem času měnilo. „*Od dubna 1924 připravovala zpravodajství pro rozhlas na pokyn státu Československá tisková kancelář. Zprávy dodané telefonicky a přepsané bez jakékoliv úpravy pro mluvené slovo předčítal hlasatel,*“ informuje ve své knize Bednařík (2011, s. 180). V této podobě nebylo toto zpravodajství příliš záživné. Rozhlasové vysílání mělo v tomto ohledu svá specifika, která nemohla Československá tisková kancelář naplnit. Situace se začala zlepšovat hned v roce 1925, kde nabylo zpravodajství nové a atraktivnější podoby, což spočívalo v tom, že byly vyvinuty snahy události více přiblížit přímo. Jednalo se o první pokusy reportáží

z různých významných událostí². Od roku 1932 už měl rozhlas vlastní přehled domácího tisku a o dva roky poté (1934) začal vysílat svou vlastní původní zpravodajskou relaci. Tím sebral rozhlas Československé tiskové kanceláři monopol na rozhlasové zpravodajství.

Celkově se rozhlasové vysílání rozšířilo takřka do všech koutů republiky a stalo se masovým médiem za slovo vzatým. Svědčí o tom také zrod regionálních stanic v Brně (studio vzniklo 1. září 1924) a v Ostravě (studio vzniklo 1. července 1929). Těm se ale budeme více věnovat v následující kapitole.

Za dobu 1. republiky byl rozhlas v rozkvětu. Věnoval se zpravodajství, sportu, vzdělání či kultuře (poměrně typické bylo vysílání různých divadelních her).

2.2 Rozhlas během druhé republiky a protektorátu

Už během roku 1938 ve světě sílilo politické napětí, které bylo vyvolané dobovatelskými plány nacistického Německa ve střední Evropě. *„Na jaře roku 1938 vstoupila německá vojska bez odporu do Rakouska a připojila jeho území k hitlerovské Třetí říši. [...] Na konferenci v Mnichově podepsali 29. září 1938 vrcholní představitelé Německa, Velké Británie, Francie a Itálie (bez účasti zástupců Československa na jednání) dohodu, na jejímž základě byla pohraniční území připojena k Německu,“* popisuje osud tehdejšího Československa Bednařík (2011, s. 184). Končelík (2010) pak tuto informaci doplňuje a uvádí, že 1. října 1938 Polsko obsadilo Těšínsko, část Oravy a Spiše. Maďarsko pak na základě vídeňské arbitráže³ z 2. listopadu 1938 získalo jižní část a dílem pak i východní Slovensko, stejně tak i část Podkarpatské Rusi. Výsledkem pak bylo, že se rozloha ČSR zmenšila o skoro celou třetinu území.

Hned od svého nástupu k moci začali nacisté v Německu propracovaný a strukturovaný systém propagandistického působení. Úkolem byla podle Bednaříka (2011) jednoznačně propaganda, která posilovala vědomí národní jednoty. Tisk, rozhlas a film toho měl být nástrojem. *„Hned 23. září 1938 vstoupil v platnost zákon o mimořádných opatřeních č. 300/1920 Sb. Podle tohoto zákona bylo možno v době nepokojů na tři měsíce omezit*

---

² „Mezi první pokusy o reportáž patřil přenos ze slavnostního kladení základního kamene k budově ČVUT nebo vysílání sportovního rozhlasového přenosu ze stadionu na Letné počátkem srpna 1924,“ popisuje blíže aktuálnost rozhlasu Bednařík (2011, s. 180).

³ Podle Sovadiny (2012) byly vídeňskými arbitrážemi řešeny územní sporty mezi Maďarskem, ČSR a Rumunskem. V první arbitráži se odrazil spor, který se týkal jižního Slovenska a podkarpatské Rusi. Kvůli této arbitráži z 12. listopadu 1938 bylo přiznáno Maďarsku území o rozloze 12 000 km² s 1 milionem obyvatel.

občanské svobody, včetně svobody projevu. [...] Na základě tohoto zákona byla 26. září 1938 ustavena při ministerstvu vnitra Ústřední cenzurní komise, která cenzurovala tisk, zásilky, telegramy a telegrafní rozhovory, provoz radiotelegrafických zařízení,“ popisuje ve své knize Bednařík dopad, který mělo nacistické Německo na tehdejší média v Československu.

Rozhlas byl mnichovským diktátem velmi citelně postižen. Kromě toho, že podle Končelíka (2010) kvůli zabránění pohraničí přišel o 370 tisíc posluchačů, ztratil i některá technická zařízení. Samozřejmě se na rozhlas zvýšily také politické tlaky a vystala tak potřeba reorganizace. Ta nastala 28. prosince 1938, kdy byl změněn název na Česko-slovenský rozhlas. Podle Ješutové (2003) tento název dlouho nevydržel a od 15. března se užíval prozatímně starý titul Radiojournal. Nebylo tomu ale dlouho a 10. června 1939 se měnil název znova a to na Český rozhlas.

Po Mnichovu musel rozhlas pomáhat s řešením komplikované ekonomické a sociální situace, především s přívalem utečenců z pohraničí. Ješutová (2003, s. 147) k tomuto ještě dodává: *„Zhoršující se kontrola se proměňuje v opatření potlačující českou kulturu i ve vysílání a stupňuje se až po kontrolu interpretace předem schválených textů. Většina rozhlasových pracovníků se snaží vyhledávat příležitosti k povzbuzení ducha posluchačů a připravuje se na rozhodující chvíle střetnutí s nacismem“.*

Druhá republika byla podle Končelíka (2010) jakousi přechodnou etapou mezi demokratickou Československou republikou, která skončila přijetím mnichovského diktátu 30. září 1938, a Protektorátem Čechy a Morava, který byl 15. března 1939 prohlášen součástí nacistické Německé říše. Den předtím, tedy 14. března 1939, byl vyhlášen tzv. Slovenský štát, autonomie okupovaného území Čechy a Morava byla pouze fiktivní.

Stav médií v této době vystihuje Bednařík následovně (2011, s. 195): *„na území Protektorátu Čechy a Morava byla příznačná především systematická snaha nacistické moci dostat pod kontrolu veškerou produkci potenciálně ovlivňující veřejné mínění, eliminovat odpor k nacistické expanzivní, antisemitské, antislovanské a rasistické politice a vynutil si loajalitu obyvatel obsazeného území“.*

Co se týká konkrétně rozhlasu, tak se vrátil zpět k názvu Radiojournal. Separováním bratislavského vysílače⁴ se podle Ješutové (2003) změnila hustota koncesionářů na území státu. Protektorát Čechy a Morava si tak zlepšil umístění na žebříčku evropských rozhlasových vysílatelů a také si zdánlivě polepšil ve finančním rozpočtu. Toto je ale asi jediná z věcí, kterou lze vnímat v té době pozitivně.

V srpnu 1939 byl vydán dekret předsedy vlády Aloise Eliáše, který upravoval politický dohled nad veškerým rozhlasovým vysíláním. Podle Bednaříka (2011) obstarával tento dohled také Tiskový odbor předsednictva ministerské rady. Celkově se programová skladba do té doby příliš nezměnila, zvýšená kontrola byla právě po vydání dekretu, kdy nacisté zpřísnili dohled nad zpravodajstvím a v rozhlase se začali uplatňovat také kolaboranti. Ke kontrole rozhlasu více dodává Bednařík (2011, s. 208): „*Nově zavedená cenzurní praxe⁵ se vztahovala na všechna oddělení rozhlasu, která musela mluvené i zpívané texty předkládat k předběžné kontrole cenzurnímu oddělení, a to zpravidla ještě před vytištěním programu*“. Kromě toho cenzurní praxi podléhaly i rozhlasové projevy ministrů a tehdejšího prezidenta Emila Háchy.

Postupem času okupanti přitvrzovali a na podzim roku 1940 pronikli Němci přímo do správy Českého rozhlasu. Končelík (2010, s. 100) dále uvádí: „*Po březnu 1942, kdy byl Český rozhlas převzat Říšskou rozhlasovou společností, došlo k další reorganizaci. Vznikla tzv. Vysílací skupina Čechy a Morava, v níž bylo sloučeno české a německé rozhlasové vysílání v Protektorátu Čechy a Morava*“. Tento stav vydržel až do jara 1945.

Velmi důležitou roli sehrál rozhlas v roce 1945 v průběhu květnových povstání v Praze, konkrétněji se jednalo o dny 5. – 9. května. Blíže tuto situaci popisuje Bednařík (2011), který uvádí, že 5. května hned zrána ohlásil moderátor Zdeněk Mačal částečně česky a z části německy „*Je sechs hodin*“, což byl okamžik, od kterého se začalo prakticky vysílat česky. Od pravého poledne pak byly v rozhlasu vyvěšeny vlajky Československa a Ameriky. K budově se ale sjely jednotky SS a tím začal boj o rozhlas. Krátce po poledni pak začal rozhlas vysílat volání o pomoc. „*Voláme českou policii, české četnictvo a vládní vojsko na pomoc českému rozhlasu,*“ interpretuje symbol Pražského povstání Bednařík (2011, s. 222).

---

⁴ Oddělení slovenské stanice zřejmě nebylo podle Ješutové (2003) příliš komplikované, protože šlo spíše jen o vazby organizačně-provozní.

⁵ Cenzuru rozhlasových pořadů obstarávalo cenzurní oddělení Českého rozhlasu a německá rozhlasová cenzura, někdy dokonce i německá tisková cenzura.

Období druhé světové války, a pozici rozhlasu v něm, pak shrnuje Ješutová (2003 s. 147): „[...] pražský rozhlas splnil čestně své poslání šířením informací i organizační službou. Praha je jediným evropským městem za druhé světové války, kde se rozhlas za revoluce neodmlčel a nepřestal vysílat ani v nejprudších bojích“.

2.3 Rozhlas v procesu společenské obnovy (1945–1948)

K obnově Československé republiky jednoznačně dopomohl československý zahraniční odboj, ale i aktivity odboje domácího a Slovenského národního povstání. Poválečná obnova byla především snahou očistit společnost, potažmo i média, od kolaborantů a přispět k obnově společnosti, která se poučila z předválečných chyb. Došlo k zákazu pravicových politických stran, vliv získávali komunisté a celá společnost se orientovala na Sovětský svaz, což předznamenával Košický vládní program⁶. Samotný Program pak řešil správní strukturu rozhlasu a navazoval na předválečný systém, rozdíl byl v tom, že byl začleněn pod správu ministerstva informací. Důležitou roli hrála politická seskupení zaštitěna především Národní frontou⁷, která prošla v roce 1946 větší zatěžkávací zkouškou, neboť se konaly volby. Svou pozici si v těchto volbách v Čechách utvrdilo KSČ (40,17%) a na Slovensku Demokratická strana (62,5 %). Zrodila se tak vláda Národní fronty v čele s Klementem Gottwaldem (Ješutová, 2003).

Bezprostředně po druhé světové válce se role rozhlasu trochu změnila, dalo by se říci, že jeho význam vzrostl. „Rozhlas v květnu 1945 suploval nefungující poštovní, telefonní, telegrafní i železniční spojení, zprostředkovával ústřední výzvy, pomáhal sjednocovat rodiny rozvrácené válkou,“ píše ve své knize Končelík (2010, s. 120). Tento výčet ještě rozšiřuje Votavová (1993). Ta dále jmenuje jako podstatné počiny třeba zprávy pro politické vězně nacistických koncentračních táborů, kteří se ještě nemohli vrátit z Německa, a dále pak například zapojení se do organizování repatriace⁸ politických vězňů. Zároveň se podle

---

⁶ Košický vládní program vycházel z návrhu moskevského vedení komunistické strany, který přihlížel také k předchozím mezinárodním dohodám londýnské vlády, k požadavkům domácího odboje a k výsledkům Slovenského národního povstání. Tento vládní program vznikl v době, kdy ještě přetrvávala válka, proto jeho obsahem byla myšlenka boje proti německé armádě. S tím byla spojená potřeba vymezit hlavní pilíře budoucí politiky. Především měl být politický systém založený na spolupráci politických stran a dalších společenských organizací, které byly sdruženy v Národní straně Čechů a Slováků (Průcha, 2009).

⁷ „V českých zemích po zákazu kolaborujících stran působily čtyři politické strany: Komunistická strana Československa, Československá strana sociálně demokratická, Československá strana národně socialistická a Československá strana lidová. Na Slovensku zůstaly Komunistická strana Slovenska a Demokratická strana. Všechny strany byly sdruženy v Národní frontě, jejich zastoupení bylo paritní,“ objasňuje složení Národní fronty Ješutová (2003, s. 186).

⁸ Repatriace neboli návrat do vlasti.

autorky rozhlas stával politickým organizátorem a agitátorem při náboru pracovníků do průmyslových závodů, do elektráren, vodáren, do nemocnic, na poštu a do železničních stanic.

Končelík (2010, s. 120) ve své publikaci ještě doplňuje: „Zprvu existovaly Český rozhlas a Slovenský rozhlas jako na sobě nezávislé instituce, Československý rozhlas byl legislativně obnoven až 22. srpna 1945“. Hned několik týdnů nato, tedy 16. září 1945 se poprvé objevila ve vysílání rozhlasu nová zpravodajská relace Rozhlasové noviny, která trvala hodinu a její podoba byla výrazně modernější než ty předchozí. Posluchači se tak poprvé setkali se strukturovanou zvukovou grafikou⁹, gongem, zvukovými předěly a znělkami (Bednařík, 2011). Můžeme tedy konstatovat, že v poválečném období zažíval rozhlas velkou epochu. Lze to posoudit i podle toho, že prakticky každá domácnost byla vybavena domácími přijímači. V té době se jednalo o 1 876 663 evidovaných rozhlasových posluchačů. To bylo ovšem situací, která nahrávala KSČ, která si přes nadřízené ministerstva informací¹⁰ obsadila vedoucí funkce v rozhlase. V květnu 1945 se ředitelem Československého rozhlasu stal komunista Bohuslav Laštovička (Končelík, 2010).

Ješutová (2003, s. 194) k tomuto dále zmiňuje: „Rozhlas přestal být nestranný ve smyslu politickém a začal zaujímat stanoviska k současnému dění. Angažoval se na podporu vládní politiky, otevřeně vystupoval proti nepořádkům a negativním jevům v hospodářském a společenském životě a současně se stále více stával hlasatelem názorů KSČ. Stranickost rozhlasu kritizovaly strany demokratické opozice a jejich tisk, kde se o rozhlase stále častěji psalo jako o nástroji propagandy [...]“. Ačkoliv se tomu KSČ bránila, příliš nepomáhalo, když si do významných vedoucích funkcí rozhlasu dosazovala právě členy KSČ a kromě jiného centralizovaná politická moc začala poukazovat na to, že je provozování soukromé komerční aktivity v rozporu s principem svobody.

2.4 Rozhlas po roce 1948, na cestě k Pražskému jaru a dále

„Změny, které v médiích nastaly po únoru 1948, zasáhly mediální sféru strukturně, dále v rovině jejího řízení, kontroly, v oblasti personální a ve změnách mediálních obsahů,“ shrnuje obecně situaci médií v té době Bednařík (2011, s. 254). Politické straně KSČ

---

⁹ Zvuková grafika neboli také zvukový obal je zvukovým dílem, které identifikuje, o jakou stanici se jedná, a uvozují či oddělují hudební a reklamní bloky.

¹⁰ Ministrem financí byl od 5. dubna 1945 Václav Kopecký. Toto ministerstvo zaštiťovalo a kontrolovalo veškerá média té doby.

se postupně podařilo ovládnout všechny významné posty v rozhlasu a tím si získávala významný vliv. Ješutová (2003) k tomuto doplňuje, že se stal rozhlas důležitým spoluorganizátorem prakticky všech masivních akcí, které měly podporovat vládu Klementa Gottwalda. Podle všeho tuhle situaci umožnily v roce 1945 tehdejší demokratické strany, které podcenily velký význam rozhlasu jakožto propagandistického nástroje a tím pádem nezabránily jeho začlenění pod ministerstvo informací. Stejně tak dopustily dosazování členů strany KSČ na významná místa ve struktuře rozhlasu.

Akcční výbor¹¹, který byl v Československém rozhlasu ustanoven 27. února 1948, začal prověřovat zaměstnance z hlediska jejich politické příslušnosti a postojů. Na základě takovýchto prověrek byly prováděny rozsáhlé personální změny (Bednařík, 2011). Hned v dubnu téhož roku byl také Český a Slovenský rozhlas Zákonem č. 137/1948 zestátněn.

V říjnu 1948 podepsal ředitel Československého rozhlasu Kazimír Stahl smlouvu se sovětským rozhlasem a je tudíž zřejmé, že tímto okamžikem také vzrostl podíl sovětské tematiky ve vysílání¹².

Končelík (2010, s. 152) upřesňuje ony prověrky, které v rozhlasu: „[...] probíhaly do roku 1951 a definitivně je uzavřela až zásadní reorganizace programových redakcí, provedená v roce 1952“. Hned rok poté, tedy 22. dubna 1953, přijala vláda usnesení o zřízení Hlavní správy tiskového dohledu (dále HSTD). „Do vysílání nesměl být zařazen žádný pořad, jehož text by nebyl opatřen schvalovacím razítkem pracovníka HSTD. [...] Před vysíláním musel programový inspektor u každého textu ověřit, zda prošel cenzurou,“ informuje ve své knize Ješutová (2003, s. 241).

V roce 1957 vydala vláda nařízení č. 62/1957, kterým určila nové uspořádání rozhlasu a televize. Tímto byl změněn institucionální rámec fungování těchto dvou typů médií. „[...] z ČsRo se organizačně vydělila Československá televize a obě média řídil nově ustavený Československý výbor pro rozhlas a televizi,“ upřesňuje Končelík (2010, s. 152). Československý rozhlas (spolu s Československou televizí) se tedy zároveň vyčlenil

---

¹¹ Akční výbor vznikl v únoru 1948 pod Národní frontou, jakožto nátlakový prostředek pro převzetí moci v Československu.

¹² Je třeba také zmínit, že v květnu 1951 začalo pravidelně vysílat Rádio Svobodná Evropa, což bylo zahraniční rozhlasové vysílání, které nebylo komunistickému režimu příliš pochuti. Jeho vysílání se tedy snažila tehdejší politická garnitura rušit.

z působnosti ministerstva školství a kultury a stal se organizací podřízenou Výboru¹³, který byl složen z pracovníků obou organizací (Bednařík, 2011).

Období 50. let bylo ovšem obdobím častých změn a tak hned o dva roky později, tedy 1. října 1957, vzniklo další vládní nařízení č. 63/1959, které zrušilo Československý výbor pro rozhlas a televizi, ale také Slovenský výbor pre rozhlas a televíziu a vznikly dva samostatné ústřední organizace: Československý rozhlas a Československá televize (Bednařík, 2011). Obě tyto organizace se tak staly samostatnými rozpočtovými subjekty, které podléhaly vládě a v ideových a personálních otázkách přímo ÚV KSČ (Končelík, 2010). Přestože by se mohlo zdát, že změna rozhlas poškodila, nebylo tomu tak. Hlavní správa tiskového dohledu sice stále cenzurovala, ale klesal počet zakázaných témat a přestupky byly řešené mírnějšími tresty (Ješutová, 2003).

„Pozvolná liberalizace poměrů se v průběhu 60. let projevila i v programové nabídce rozhlasu a v jeho celkovém ladění. Velký prostor dostaly zpravodajské a publicistické pořady [...] větší objem živého vysílání i aktuálnější a živější pojetí zpravodajství,“ objasňuje tehdejší situaci Bednařík (2011, s. 298).

V roce 1966 vešel v platnost zákon, který byl velice zásadní liberalizační normou. Byla jí legalizována cenzurní instituce a přejmenována na Ústřední publikační správu, ani to ovšem tehdejšímu lidu Československé socialistické republiky¹⁴ nestačilo a požadoval daleko větší svobodu slova. S výměnou funkce tajemníka ÚV KSČ v lednu 1968, kdy Antonína Novotného nahradil Alexander Dubček, prakticky začalo tzv. Pražské jaro.

Bednařík (2011, s. 307) ve své knize dále popisuje události vztahujícímu se Pražskému jaru: *„Akční program, přijatý ÚV KSČ 5. dubna 1968, vytyčoval principy fungování médií – především měl být přijat tiskový zákon vylučující předběžnou cenzuru. Vedoucí činitelé KSČ a státu měli pravdivě informovat občany o problémech, komunikovat s médii, poskytovat rozhovory lidem“*. V červnu hned na to pak byla zákonem zrušena cenzura.

Tento demokratický vývoj netrvala příliš dlouho. V noci z 20. na 21. srpna 1968 naši zemi obsadila vojska Varšavské smlouvy. I když byl dán příkaz k odpojení všech vysílačů, podařilo se ještě odvysílat po půlnoci prohlášení ÚV KSČ. Hned toho rána byly rozhlasové

---

¹³ „Výbor měl za úkol dohlížet na ideově politické, umělecké, hospodářské a technické aspekty fungování obou institucí. Výbor podléhal přímo předsednictvu vlády,“ vysvětluje fungování tohoto orgánu Bednařík (2011, s. 296).

¹⁴ Oficiální název státu od roku 1960, označován zkratkou ČSSR.

budovy násilně obsazeny (Votavová, 1993). Bednařík (2011) dokonce uvádí, že boje u budovy Československého rozhlasu si vyžádaly 15 mrtvých.

Přesto patřil Československý rozhlas v období srpnové okupace mezi nejsilnější média. „*V improvizovaných podmínkách se dařilo operativně zajišťovat vysílání a přinášet informace nejrychleji ze všech tehdy existujících médií. I proto se jej normalizační moc snažila dostat co nejrychleji pod svou kontrolu a učinit z něj poslušný propagandistický nástroj,*“ upřesňuje význam tohoto média v srpnu 1968 Končelík (2010, s. 234).

Po dramatických událostech v roce 1968, a především pak v dubnu 1969, odstartoval proces tzv. normalizace. Z něj vyplynul návrat k totalitnímu pojetí socialismu, který samozřejmě velice významně zasáhl také rozhlasové vysílání. „*Do poloviny sedmdesátých let prodělává Čs. rozhlas radikální personální i programovou proměnou, která prakticky popřela příznivý vývoj podoby vysílání příznačný pro léta šedesátá,*“ vykresluje situaci v rozhlase Ješutová (2003, s. 339). S následujícími lety se naopak objevuje velice účinná „autocenzura“, jejíž dopad byl výraznější, než dřívější oficiální cenzura.

Se začátkem 70. let přicházely ve vysílání zásadní programové změny. V září 1970 zahájila provoz stanice Hvězda, která pak v lednu 1971 úplně nahradila původní okruh Československo I. Zároveň byl v roce 1972 rozdělen třetí program, a to konkrétně na dva národní okruhy: Vltavu a Děvín. Dále popisuje Ješutová (2003, s. 394) situaci v rozhlase následovně: „*V osmdesátých letech se vlivem Gorbačovy „perestrojky“ začaly prosazovat nesmělé náznaky větší otevřenosti a kritičnosti*“.

2.5 Vývoj Československého, potažmo Českého rozhlasu po roce 1989

Rozložení politických a ekonomických sil se začalo v globálním měřítku výrazně měnit na samém konci osmdesátých let. Jednou z podstatných událostí byl i samotný rozpad východního bloku SSSR a s tím zánik Sovětského svazu (Bednařík, 2011). V samotném Československu panovalo napětí a nespokojenost obyvatel jednak s politickou, tak i ekonomickou a společenskou situací. 17. listopadu 1989 se situace zlomila (ačkoliv už tomuto předcházely mnohé manifesty), když policie brutálně zasáhla proti studentům právě na Mezinárodní den studentstva (Votavová, 1993). Podle Bednaříka (2011) hned následující den studenti pražských škol vyhlásili stávkou, požadovali nezkreslené informace a vytvářeli tlak na výraznější společenskou změnu.

„Subjektem vůle po změně se stalo v České republice uskupení Občanské fórum a na Slovensku Veřejnost proti násilí. Obě seskupení byla více projevem občanského sebeuvědomování společnosti než představiteli konkrétního politického směru,“ vyjasňuje konkrétněji stav tehdejšího Československa Bednařík (2011, s. 361). Po jednáních došlo na začátku prosince 1989 k rekonstrukci republikových vlád i federální vlády a vzniku tzv. Vlády národního porozumění¹⁵.

Ač se to může zdát, situace ani po těchto pozitivních krocích zcela snadná nebyla, to vysvětluje Žantovský (2013, s. 44): *„Po desítky let existující mocenský mechanismus [...] se vyznačoval naprostým odevzdáním individuálního lidského života do rukou svrchované a nikým nekontrolované totalitní moci, tvořené stranickým a byrokratickým aparátem a udržovaným při moci především souhrou mezinárodních okolností. Najednou – listopadovým přelomem – byli občané vystaveni svobodné možnosti, ale také povinnosti začít se svobodně rozhodovat“.*

K prvním proměnám médií po listopadu 1989 začalo docházet prakticky záhy po listopadových událostech. Významnou změnou bylo postavení sdělovacích prostředků ve společnosti, které byly upravené Zákonem č. 86/1990 Sb. Měnil se a doplňoval zároveň Zákon č. 81/1966 Sb.¹⁶, o periodickém tisku a o ostatních hromadných informačních prostředcích. Jinými slovy šlo o významnou změnu, která výrazně změnila tiskový zákon. *„Novela byla prvním projevem demokratizace mediální legislativy po listopadu 1989. I když nešlo o komplexní nový zákon, došlo k očištění původních norem od ideologického nánosu,“* popisuje ve své knize Ješutová (2003, s. 399). Zmiňovaná novela tiskového zákona dle Končelíka (2010) označila cenzuru za nepřipustnou. Prostor pro demokratická média poskytovala také velice důležitá Listina základních práv a svobod.

Na tomto místě je také potřeba zmínit, že po vzoru západních zemí Evropy se také u nás vsadilo na tzv. duální systém, což je paralelní fungování soukromých vysílacích médií a médií veřejné služby (jinak řečeno veřejnoprávních). Nelze tedy pominout fakt, že Československý rozhlas (potažmo i Československá televize), zůstávali se státem velice úzce spojeni.

---

¹⁵ Název státu se tak změnil na Česko-Slovenskou federativní republiku označovanou zkratkou ČSFR (Bednařík, 2011).

¹⁶ Změnou bylo především odstranění formulace o vedoucí úloze KSČ (Bednařík, 2011).

Samotná struktura programu Čs. rozhlasu se měnila postupně. Ješutová (2003, s. 410) popisuje situaci následovně: „*Do první skupiny patřilo zrušení dosavadní znělky Rozhlasových novin, hlavní zpravodajské relace Čs. rozhlasu, s motivem písně Kupředu levá, k němuž došlo 14. prosince 1989*“. Následně byl okruh Hvězda přejmenován na Československo. Zároveň se začali vracet zakázaní autoři i s jejich díly.

Kromě jiného probíhaly velké personální změny, novým ředitelem Československého rozhlasu se stal Karel Starý, který byl jmenovaný do své funkce už 6. prosince 1989¹⁷. Podle Ješutové (2003, s. 409) nový ředitel uvedl: „*Rozhlas musí být sdělovacím prostředkem, který má své nezastupitelné místo v systému informací a zajistí vysílání pro všechny politické strany a hnutí. Už se nesmíme nechat strhnout k minulosti, ale je třeba se dívat dopředu*“. Jedním z jeho velkých počínů bylo uvolnění pražského kmitočtu z velmi krátkých vln první soukromé stanici Evropa 2. Tím Československý rozhlas a Karel Starý umožnili dle Ješutové (2003, s. 411): „*[...] vznik soukromého rozhlasového vysílání na území Československa a svým způsobem urychlil vstup soukromých subjektů do systému rozhlasového vysílání a redefinice postavení Čs. rozhlasu*“. Starý na své pozici dlouho nevydržel a hned v lednu 1990 ho nahradil František Pavlíček.

V období od zlomového listopadu až do června 1990 nedošlo k nějaké zásadnější institucionální obměně Čs. rozhlasu. Jeho role byla zřejmá, byl státním sdělovacím prostředkem, který stát financoval, a velení nad ním měla vláda, která mohla jmenovat a odvolávat ústřední ředitele (Ješutová, 2003).

Na tomto místě je potřeba si vysvětlit, že v této době existoval Československý rozhlas, který měl pozici na úrovni federální, a rozhlas národní (tedy Český a Slovenský). Na zákoně o federativním Československém rozhlasu (s platností zákona z roku 1964) se intenzivně pracovalo, ale nesešel se s pozitivními ohlasy. K zamítnutí ze strany legislativní vlády ČSFR došlo především proto, že nebyly vyjasněny kompetence právě mezi federativní a národní linií rozhlasů.¹⁸ Než se ale tyto konflikty a nedostatky doladily, byly volby, ze kterých vzešly politické autority, které se dohodly na zániku společného státu ČSFR (Ješutová, 2003). Dále se tedy budeme bavit o zakotvení a fungování ryze Českého rozhlasu.

¹⁷ Ředitelem Českého rozhlasu byl Jan Czech a Slovenského rozhlasu Viliam Roth (Ješutová, 2003).

¹⁸ Ješutová (2003, s. 422) ve své knize popisuje složitost dané situace: „*Vztahy mezi federálním rozhlasem a národními rozhlas po jejich osamostatnění nebyly rozhodně bezkonfliktní. Když například ústřední ředitel Čs. rozhlasu Peter Duhan na zasedání Rady ředitelů veřejnoprávních rozhlasů ČSFR v lednu 1992 informoval ředitele Českého a Slovenského rozhlasu o tom, že legislativní rada vlády zamítla návrh nového zákona o Čs. rozhlasu a zmínil se o nutnosti další existence federálního rozhlasu, představitelé národních rozhlasů vznesli námitky proti nezbytnosti existence Čs. rozhlasu*“.

Pro objasnění je tedy dle Ješutové (2003, s. 424): „1. leden 1992 dnem zrození samostatného Českého rozhlasu, který byl do 31. prosince 1991 součástí Čs. rozhlasu a neměl vlastní právní subjektivitu. Získal ji až na základě zákona č. 484/1991 Sb., který přijala ČNR už 7. listopadu 1991“.

V roce 1991 byl Český rozhlas (dále ČRo) jako instituce zřízen zákonem. Znamenalo to, že v ten okamžik se stal institucí veřejnou, nezávislou na státu a financovanou z koncesionářských poplatků. Generálního ředitele od té doby jmenuje Rada pro Český rozhlas, kterou volí parlament, ten má kromě toho za úkol určovat výši koncesionářských poplatků. Tyto poplatky definuje Jiráček (2009, s. 162) v případě ČR jako: „[...] zákonem stanovenou částku, kterou je poplatník povinen platit za to, že se v jeho domácnosti vyskytují funkční přijímače rozhlasového či televizního signálu“.

V tomto klíčovém Zákonu 484/1991 Sb. o ČRo (§ 3, odst. 1), který neprodělal výrazné změny do současné doby, uložil ČRo následující hlavní úkoly:

„a) poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů,

b) přispívání k právnímu vědomí obyvatel České republiky,

c) vytváření a šíření programů a poskytování vyvážené nabídky pořadů pro všechny skupiny obyvatel se zřetelem na svobodu jejich náboženské víry a přesvědčení, kulturu, etnický nebo národnostní původ, národní totožnost, sociální původ, věk nebo pohlaví tak, aby tyto programy a pořady odrážely rozmanitost názorů a politických, náboženských, filozofických a uměleckých směrů, a to s cílem posílit vzájemné porozumění a toleranci a podporovat soudržnost pluralitní společnosti,

d) rozvíjení kulturní identity obyvatel České republiky včetně příslušníků národnostních nebo etnických menšin,

e) výroba a vysílání zejména zpravodajských, publicistických, dokumentárních, uměleckých, dramatických, sportovních, zábavných a vzdělávacích pořadů a pořadů pro děti a mládež“.

Celkově tento zákon více specifikuje a upřesňuje práci a službu ČRo. S tímto zákonem byla vytvořena a právně zakotvena také Rada pro Český rozhlas (dále Rada ČRo). Zákon 484/1991 Sb. (§ 4, odst. 1) ještě více rozšiřuje výše zmíněné tvrzení, tedy že je Rada ČRo:

„[...] orgánem, jímž se uplatňuje právo veřejnosti na kontrolu činnosti Českého rozhlasu. Rada má devět členů. Členy Rady volí a odvolává Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky tak, aby v ní byly zastoupeny významné regionální, politické, sociální a kulturní názorové proudy“. Rada ČRo byla zcela novou institucí, která dostala do vínku právo na kontrolu tvorby a šíření programů ČRo a byla volena na funkční období pěti let.

Kompetence Rady ČRo v zákonu č. 484/1991 Sb. (§ 4, odst. 1), jsou neopomenutelné, je proto potřeba si je zde ve zkrácené verzi připomenout:

„a) jmenovat a odvolávat generálního ředitele a na jeho návrh ředitele rozhlasových studií Českého rozhlasu [...]

b) schvalovat rozpočet a závěrečný účet Českého rozhlasu a kontrolovat plnění rozpočtu Českého rozhlasu,

c) schvalovat na návrh generálního ředitele Statut Českého rozhlasu,

d) předkládat Poslanecké sněmovně ke schválení Kodex Českého rozhlasu, který stanoví zásady naplňování veřejné služby v oblasti rozhlasového vysílání [...]

e) schvalovat návrhy generálního ředitele na zřizování nebo zrušení rozhlasových studií [...]

f) rozhodovat o stížnostech týkajících se generálního ředitele,

g) dohlížet na plnění úkolů veřejné služby v oblasti rozhlasového vysílání (§ 2 a 3) a na naplňování zásad vyplývajících z Kodexu Českého rozhlasu a za tím účelem vydávat doporučení týkající se programové nabídky [...].“

ČRo měl v době svého samostatného vzniku čtyři programové okruhy a tedy: Prahu, Vltavu, Reginu a Rádio Mikroforum. Prvním generálním ředitelem byl Jiří Mejstřík (Ješutová, 2003). Nový generální ředitel se po svém dosazení pustil do reorganizace. Jeden z kroků byl pokus o přidělení každému okruhu jednu zodpovědnou osobu neboli šéfredaktora. Důležitým postupem bylo ustanovení tří nových útvarů řízení: stanice Praha (pod tu spadal také programový okruh regionálních studií Regina), stanice Vltava a stanice Rádio Mikroforum.

„Reorganizace znamenala sice největší zásah do organizační struktury od padesátých let, nedá se však říci, že by přinesl podstatné snížení počtu zaměstnanců,“ komentuje Ješutová

(2003, s. 426) kroky prvního generálního ředitele. Počet pracovníků se k roku 1992 snížil pouze o 2 %. Proto v roce 1993 došlo k další, druhé, reorganizaci.

Na sklonku roku 1992 rozhodla Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání o tom, že může ČRo převzít k 1. lednu 1993 vysílací prostředky bývalé stanice Československo. Nový programový okruh byl pojmenován Radiožurnál¹⁹ (Ješutová, 2003). Votavová (1993) ještě doplňuje, že končí Rozhlasové noviny.

V roce 1993 se novým generálním ředitelem stal Vlastimil Ježek²⁰, který se zasloužil o velkou říjnovou reorganizaci. Ješutová (2003) uvádí, že se jedná prakticky o hlavní fázi rozsáhle reorganizace, která spočívala ve stvoření nové organizační struktury k 1. lednu 1994. Ta měla podle Vlastimila Ježka znamenat snížení počtů zaměstnanců skoro o třetinu.

Tendence snižovat počty zaměstnanců pokračovala i dále. To také uvádí Ješutová (2003, s. 429) ve své knize. Přehled doplněný o aktualizovaná data mapující také období po roce 2003 uvádíme níže v Tabulce č. 2.

Z této tabulky lze vyčíst, že v letech 1994 a 1995 se jedná o nejvyšší změny (poklesy) stavu zaměstnanců za celou dobu fungování ryze Českého rozhlasu. Větší výkyv můžeme spatřit akorát v roce 2006, který je vysvětlený ve Výroční zprávě o hospodaření ČRo (2006, s. 27) následovně: *„Na rozdíl od roku předchozího, kdy posílení mzdových prostředků bylo ze dvou třetin použito k posílení průměrných výdělků, byl v roce 2006 mzdový nárůst směřován především na rozšíření činností, tudíž na mzdy nových zaměstnanců“*.

---

¹⁹ „Pojmenováním Radiožurnál odebrala nová stanice název hlavní zpravodajské relaci okruhu Praha, která vysílala pod tímto označením od 4. listopadu 1991 a kterou připravovala Hlavní redakce zpravodajství a publicistiky ČRo,“ upřesňuje jméno nového okruhu Ješutová (2003, s. 426).

²⁰ Jiří Mejstřík údajně odstoupil z důvodu zdravotních a také kvůli usnesení Rady ČRo, podle které by měly být všechny funkce v rozhlasu jmenováním na základě konkurzu, což v jeho případě neproběhlo (Ješutová, 2003).

Rok	Počet zaměstnanců k 31.12.	Srovnání s předchozím rokem
1994	1748	-311
1995	1603	-145
1996	1581	-22
1997	1540	-41
1998	1575	35
1999	1553	-22
2000	1529	-24
2001	1498	-31
2002	1462	-36
2003	1417	-45
2004	1403	-14
2005	1407	4
2006	1473	66
2007	1480	7
2008	1465	-15
2009	1470	5
2010	1453	-17
2011	1425	-28
2012	1415	-10
2013	1430	15
2014	1464	34

Tabulka 2: Přehled stavu zaměstnanců od reformního roku 1994 až do roku 2014

Zdroj: JEŠUTOVÁ, Eva et al. 2003, s. 429 s doplněním dat z Výročních zpráv o hospodaření ČRo 2003–2014
dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty>.

Změny, které proběhly v roce 1993 (a v platnost vstoupily k 1. lednu 1994), platily bez větších změn až do roku 2012. Ješutová (2003, s. 429) proměny probíhající v letech 1993 až 1994 ovšem považuje: „[...] za dílčí úspěch, protože rozhlas veřejné služby nebyl [...] schopen zpracovat ucelený koncepční materiál přístupný odborné i laické veřejnosti, který by definoval, na kolika okruzích a s jakou programovou náplní by měl Český rozhlas perspektivně vysílat, aby pokud možno bezezbytku naplňoval poslání definované v zákoně“.

Další právní opatření, které je třeba zmínit, je Zákon č. 36/1993 Sb., o některých krocích v oblasti rozhlasového a televizního vysílání, kterými byly přerozděleny celoplošné vysílací sítě mezi rozhlas veřejné služby a stanice soukromé. Tím byla připravena půda pro celoplošná soukromá vysílání. Votavová (1993, s. 121) vidí budoucnost ČRo v konkurenčním prostředí ale veskrze pozitivně: „Český rozhlas má všechny předpoklady, aby

v nemalé konkurenci komunikačních masových prostředků neztratil nápady, vtip, aby neztratil nápady, vtip, aby neztratil kritický rozhled a uhájil si své místo KULTURNÍ INSTITUCE v naší společnosti“.

Ještuvá (2003) pak podrobněji popisuje výše zmíněnou novelu, která donutila zásadním způsobem přerozdělit vysílací sítě ČRo, které mu byly zákonem přiděleny. Na frekvenci velmi krátkých vln byly šířeny programy stanic ČRo 1 (Radiožurnál) a ČRo 3 (Vltava). Okruh ČRo 2 (Praha) byl převeden na pásmo středních vln, čímž byl podle všeho znevýhodněn a stanici ubyli posluchači. Zákon č. 36/1993 Sb. podle Ješutové (2003, s. 430) velice kritizoval tehdejší generální ředitel Vlastimil Ježek: *„Podle něj šlo o neodborné, lobbingem soukromé sféry vysílání ovlivněné rozhodnutí Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, které pro obě složky duálního systému vypadá jen zdánlivě souměrně“*. Proto se ČRo snažil počet vysílacích sítí v pásmu velmi krátkých vln rozšířit, ale ani do roku 1995 se mu to nepodařilo. Zároveň ještě přišel o jednu středovlnnou síť, která byla převedena soukromé rozhlasové stanici Echo. Toto soukromé rádio ale relativně záhy zkrachovalo a ČRo získal tuto středovlnnou síť zpět. Bylo tak učiněno Zákonem č. 301/1995 Sb., ČRo ji využil pro nový okruh ČRo 6/Rádio Svobodná Evropa.

V dalších letech se snažil ČRo získat také dílčí kmitočty velmi krátkých vln pro ČRo 2 (Praha). Většinou se jim to dařilo v rámci dílčích kmitočtových úspor nebo v danou chvíli uvolněných kmitočtů ze strany Rady ČR pro rozhlasové a televizní vysílání. Celoplošnou síť pro ČRo 2 se podařilo získat až v roce 2002 na základě Zákona č. 192/2002 Sb. Díky tomuto zákonu vykrývala stanice ČRo 2 většinu území ČR.

Zde se jednalo o shrnutí nejdůležitějších mezníků pro ČRo, nyní si pojd'me přiblížit jeho podobu, programovou strukturu právě v období 21. století, které budeme směřovat k roku 2012 a následně k roku 2013, který je předmětem zkoumání této práce.

ČRo provozuje čtyři analogové celoplošné programy, rozhlasové programy regionálních stanic a také vysílání do zahraničí. Celodenní vysílání celoplošných stanic ČRo 1 Radiožurnál, ČRo 2 Praha a ČRo 3 Vltava je doplněno časově omezeným vysíláním ČRo 6. Regionální vysílání realizovala samostatná studia v Brně, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Jihlavě, Olomouci, Ostravě, Pardubicích, Plzni a Ústí nad Labem. V Praze vedle sebe působí studio metropolitního vysílání (Regina) a studio pro Střední Čechy. Vysílání v Karlovarském, Zlínském a Libereckém kraji je provozováno jako odpojované z mateřských studií Plzeň, Brno a Sever.

Samostatný charakter má ČRo 7 Radio Praha. Jedná se o vysílání o České republice do zahraničí v angličtině, francouzštině, němčině, španělštině a ruštině. Celý projekt je realizován v souladu se Zákonem č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu a je financován ze státního rozpočtu jako smluvní služba poskytovaná Ministerstvu zahraničí ČR. V roce 2012 byly provozovány čtyři digitální stanice. Konkrétně je řeč o publicistické stanici Česko, hudební stanici D-Dur zaměřenou zejména na vážnou hudbu a populárně vzdělávací stanici Leonardo a stanice pro mladé posluchače ČRo Radio Wave²¹.

2.6 Stanice Českého rozhlasu

V portfoliu ČRo jsou jak stanice informační i hudební, publicistické a vzdělávací. Jsou profilované tak, aby zasahovaly různé cílové skupiny posluchačů. V následujících řádcích se pokusíme tyto stanice charakterizovat a nahlédnout do jejich obsahu.

- ***ČRo 1 – Radiožurnál – celoplošná zpravodajsko-publicistická stanice***

ČRo 1 Radiožurnál je považován za „vlajkovou loď“ ČRo. Poskytuje rychlý a komplexní informační servis o událostech doma i v zahraničí. Ve vysílání převažují aktuální informace o situaci v dopravě (známý pořad Zelená vlna), počasí, komentáře prezentující nejširší škálu názorů a postojů. Posluchačům jsou zprostředkovány rozhovory, diskuse, a virtuální setkání se zajímavými lidmi

- ***ČRo 2 – Praha – celoplošná stanice pro celou rodinu (označovaná od 1. 1. 2014 jako Dvojka)***

ČRo Dvojka nabízí pestrou mozaiku informací, vzdělávacích i poznávacích pořadů a zábavy. Součástí vysílání jsou nejen pořady pro děti, ale také zprávy a publicistika. Vysílání je zaměřeno na témata o volném čase, zájmech, zálibách a koníčcích. Mimo mluveného slova Dvojka přináší posluchačům širokou hudební nabídku – současnou populární hudbu, oldies, country, folklor, nebo dechovku.

- ***ČRo 3 – Vltava – celoplošná stanice pro hudební, „fajnšmekry“***

K posluchačům Vltavy patří vztah a kontakt s hudebním a slovesným zněním a kulturou, kterou máte možnost vstřebávat 24 hodiny denně. Velkou část programu stanice

---

²¹ Velice obdobná struktura odpovídá také předcházejícím letům, pro účely této práce mapujeme úmyslně až rok 2012.

tvorí klasická hudba a jazz. Sám ČRo na stránkách stanice Vltava (2016) uvádí: „Vysíláme rozhlasové hry, dokumenty a literaturu. Informujeme vás o všem podstatném, co se v kultuře děje“.

- **ČRo 6 – celoplošná analyticko-publicistická stanice** (zrušena v únoru 2013, nahrazena stanicí ČRo Plus)

ČRo 6 měla živé vysílání na internetu a přepis vybraných pořadů a komentářů. Stanice přinášela objektivní zpravodajství, analýzy a diskuse o domácích, zahraničních a regionálních problémech.

- **Český rozhlas Rádio Česko Zpravodajsko-publicistická analytická stanice** (zrušena v únoru 2013, nahrazena stanicí ČRo Plus)

ČRo Rádio Česko poskytovalo spolehlivé a komplexní informace o událostech doma i v zahraničí. Součástí vysílání byly jednak rozhovory s politiky, ekonomy, ale zaměřovali se také na aktuální publicistiku, komentáře, poznámky a fejetony.

- **Český rozhlas D-dur, aneb klasická hudba od renesance až po tvorbu 21. století**

„Český rozhlas D-dur vysílá 24 hodin denně klasickou hudbu od renesance až po tvorbu 21. století. Stanice je určena pro "vážné zájemce o vážnou hudbu", i pro ty, kteří potřebují klasickou hudbu jako příjemného společníka k práci a odpočinku. Nejkrásnější díla hudební literatury opakujeme v rámci vysílání tak, aby pokaždé zazněla v jiném čase,“ popisuje svůj program na webových stránkách stanice ČRo D-dur (2016). Součástí vysílání jsou nejen hudební díla se stručným komentářem, ale také jsou do programu zařazovány nejlepší nahrávky z obrovského archivu ČRo.

- **Český rozhlas Leonardo – digitální a internetová stanice popularizující vědu, techniku, přírodu, historii a medicínu** (zrušena v únoru 2013, nahrazena stanicí ČRo Plus)

ČRo Leonardo nabízel: živé vysílání, zvukový archiv, podcasty, články, multimedia. Součástí vysílání byly také například tematické magazíny, rozhovory a diskuse. V současné době je tato platforma součástí ČRo Plus.

- **Český rozhlas Radio Wave – digitální stanice ČRo²²**

Zaměřuje se na posluchače, kteří hledají něco nekomerčního a netradičního, zajímají se o muziku, její jednotlivé žánry a její nové trendy. Playlist Radia Wave tvoří především indie kytary, post rock, nu folk, electro, kvalitní pop a alternativní hip-hop. Kromě hudby se Radio Wave věnuje divadlu, filmu, life-stylu, publicistice a adrenalinovým sportům. Samotná stanice Radio Wave (2016) o sobě na stránkách tvrdí: *„Jsme stanice pro mladě smýšlející posluchače. Podněcujeme k cestě od stereotypu středního proudu. Objevujeme novou hudbu a zajímáme se o aktuální kulturní i společenské dění“*.

- **Český rozhlas Jazz – pro fanoušky evropského i českého jazzu**

Český rozhlas Jazz je digitální stanice ČRo fungující od roku 2010. Vysílá jazz 24 hodin denně v širokém žánrovém rozpětí od jeho počátků po aktuální fúze. Poskytuje přidanou hodnotu výrazným jazzovým fanouškům, kterým nedostačuje hudební nabídka ostatních stanic ČRo. Program připravují zkušení redaktori ČRo Vltava.

- **Český rozhlas Plus²³ – stanice mluveného slova**

ČRo Plus nahradila 1. března 2013 tři stanice, konkrétněji ČRo 6, Rádio Česko a Leonardo. Částečně přebrala program těchto stanic. Od listopadu 2015 vysílá 24 hodin denně. ČRo Plus (2016) se na svých stránkách definuje jako stanice, která přináší analytickou publicistiku, rozhovory, reportáže, komentáře, diskuze, interaktivní pořady, aktuální dění v širších souvislostech, politiku, vědu, byznys, společnost a to nejlepší ze světových médií, sociálních sítí, dále renomované komentátory a vědce.

- **Český rozhlas Rádio Junior – vysílání pro děti**

Rádio Junior je stanice Českého rozhlasu pro děti. Vysílají pohádky, písničky, povídání se zajímavými hosty, dobrodružné příběhy, setkáte se s vtipnými hláškami, zprávami a mají také pro děti soutěže.

---

²² Stanice, která doposud v portfoliu ČRo zcela chyběla.

²³ ČRo Plus je svým způsobem alternativou k ČT 24.

Důležité jsou ve struktuře ČRo také regionální stanice, které jsou také pro účel naší práce nosným pilířem. Konkrétně si více rozebereme rozhlasová studia v Brně, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Jihlavě, Karlových Varech, Liberci, Olomouci, Ostravě, Pardubicích, Praze, Ústí nad Labem a Zlíně. Podrobněji se těmto regionálním stanicím budeme věnovat v následující kapitole.

3 VÝVOJ REGIONÁLNÍCH STANIC ČESKÉHO ROZHLASU

V této části práce si nastíníme vývoj jednotlivých regionálních stanic. Povíme si více o jejich fungování, vzniku, historii. V souhrnu se bude jednat o stanice v abecedním pořadí a to konkrétně Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Jihlava, Olomouc, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Praha a střední Čechy a Ústí nad Labem.

3.1 Brněnské rozhlasové studio

Brněnské rozhlasové studio je druhým nejstarším vysílacím pracovištěm v ČR. První pokusy v oblasti radiofonie²⁴ zde probíhaly ještě před samotným pravidelným vysíláním. Ješutová (2003, s. 487) k tomuto uvádí: „V únoru 1922 se brněnské radiotelegrafní a radiotelefonní stanici podařilo odvysílat bezdrátově několik národních písní. Vysílání tehdy zachytily stanice v Itálii a Dánsku. Po pokusu, který provedli u příležitosti státního svátku v roce 1920 vojáci z vysílačky na pražském Petříně, šlo o druhé radiofonní vysílání z našeho území zachycené v cizině“. Po těchto vysílacích pokusech pak následovaly další, které předcházely pravidelnému vysílání.

Strnadová (2016) pak na stránkách ČRo Brno upřesňuje informaci o zprovoznění brněnské pobočky k datu 1. září 1924. Zpočátku toto vysílání probíhalo v podkroví Zemského domu a bylo zaměřeno převážně na zpravodajství. V následujícím roce se Brno pustilo do každodenní hudební produkce, odborných přednášek, přenosu pohádek pro děti a dokonce zkusilo i přímý přenos z Národního divadla v Brně.

Radiotelefonie přitahovala především techniky. „V Brně byl ing. Jan Čermák, člověk přímo posedlý vším novým. Byl prvním ředitelem stanice, technikem, redaktorem i hlasatelem a k tomu všemu i uklízečem, účetním a pokladním,“ vykresluje Ješutová (2003, s. 487) zapálenost jednoho z prvních členů týmu brněnské stanice.

Rok od vzniku už vysílalo Brno z nového studia a v té době se také pracovalo nad rámcovým programem. Podle Ješutové (2003) byla polovina dvacátých let pro brněnský rozhlas obdobím nebyvalého rozmachu. To potvrzuje také Strnadová (2016) na stránkách ČRo Brno, když uvádí: „Vysílá se živé zpravodajství, vznikají první komponované reportáže a akustické montáže, profesor Helfert propaguje nejen hudbu vážnou, ale i lidovou, rychle se

---

²⁴ Radiotelefonie – tedy vysílání bez drátů.

rozvíjejí odborné redakce jako literární, zpravodajská, sportovní. Brno se stává centrem rozhlasového humoru, jenž produkuje dokonce ve dvou výrazných podobách: humor spíše kabaretní je dodnes svázán se jménem Oldřicha Nového, zábavu více lidovou předvádí nezapomenutelný strážek Křópal z Břochovan v podání Valentina Šindlera. Živého vysílání se dočká (a úspěch po celé Evropě sklízí) snad nejslavnější česká rozhlasová hra všech dob "Cristobal Colón" od Františka Kožíka, je založen také brněnský Rozhlasový orchestr". Na konci roku 1925 měla brněnská odbočka pět stálých zaměstnanců.

Koncem dvacátých let, konkrétněji 1929, dostala stanice nové, technicky dobře vybavené studio, díky němuž se postavila do pozice inovátora Radiojournalu. Uskutečnily se první rozhovory s moravskými umělci²⁵ a začaly pokusy o první stylizované reportáže, vyvstaly také snahy o folkloristické pořady vysílané přímým přenosem a nasnadě byly také reportáže sportovního charakteru. Velkou pozornost v Brně věnovali také hudbě a to konkrétněji operetě a v obecné rovině pak i rozhlasovým hrám (Ješutová, 2003).

Situace se značně změnila s předválečnými a válečnými roky. Brněnský rozhlas (a vůbec všechno) poznamenávalo politické napětí a hrůzy tehdejší doby. Těsně před okupací v roce 1939 se z brněnského rozhlasu stal zpravodajský prostředek, který národ povzbuzoval. O to pak bylo krutější, když 15. března 1939 obsadily rozhlas nacistické jednotky. Českou řeč vystřídala němčina. Všichni zaměstnanci museli podstoupit z tohoto jazyka také zkoušku. Z rozhlasu se stal výhradně zpravodajský prostředek, přičemž byla potlačena dramatická tvorba. Vše bylo podrobena cenzuře: hudební vysílání, texty citovaných básní, kompletní program. Od 1939 do roku 1945 se jednalo opravdu o krušné a nepříliš pozitivní časy. Brno proto po vzoru svých vídeňských kolegů začalo hrát na přání a stal se tak dle Ješutové (2003, s. 492) „*naslouchacím přítelem*“.

Ješutová (2003) ve své publikaci uvádí, že se Němci na základě rozkazu snažili na konci války zničit vysílací pracoviště a to v termínu 19. dubna 1945. O zhruba týden později už byla větší část Brna osvobozena a začalo se s opravnými pracemi. Budova, kde rozhlas sídlil, dostala dva přímé zásahy, ale rozhlasová část zůstala ušetřena. Ani to ovšem nebylo výhrou, vnitřní zařízení bylo totálně zničeno. Stejně tak nebyli funkční komárovský vysílač a brněnská elektrárna. Bednařík (2011) upřesňuje, že se mohlo začít vysílat až 10. května 1945, přesně ve 12:00. Zpočátku se jednalo o program převzatý především

---

²⁵ Jako příklady uvádí Ješutová (2003) Alfonsa Muchu (malíř) a Viktora Kamila Jeřábka (spisovatel a publicista).

z Prahy. Následně „[...] letech 1945–1950 mělo brněnské vysílání regionální charakter. Vlastní pořady byly doplňovány pořady pražskými, naopak některé brněnské pořady přebíraly celostátní okruhy Praha I a Praha II,“ doplňuje poválečné fungování brněnské odbočky Ješutová (2003, s. 493). Teprve v roce 1946 se podařilo opravit vysílač v Brně-Komárově, který mohl nahradit provizorní poválečné vysílače. Od 21. září 1947 mělo Brno dokonce dvě vysílací stanice (tedy Brno I a Brno II).

S komunistickým převratem v roce 1948 na sebe nenechaly změny dlouho čekat. Jednalo se o transformaci personální, ale také kompetenční²⁶. V prosinci 1950 dokonce přestalo Brno existovat jako samostatná stanice a spadalo pod Prahu – národní okruh²⁷ (Ješutová, 2003). Brněnské krajové vysílání pokrývalo Brno, tehdejší Gottwaldov, Jihlavu a Olomouc.

V šedesátých letech se brněnskému vysílání dařilo lépe. Získalo větší prostor v rámci celostátních okruhů a mohlo tak tvořit vysoce kvalitní pořady (velice se zaměřovalo na pořady edukativního charakteru). Zároveň počátkem šedesátých let dostali příležitost mít pravidelné regionální vysílání, které s menšími či většími obměnami vydrželo až do roku 1989.

Při vpádu vojsk Varšavské smlouvy 21. srpna 1968, se druhý den v poledne okupantům podařilo obsadit rozhlasovou budovu. Ze strany techniků bylo rozhodnuto o vysílání z pomocných rozhlasových stanic na různých částech Brna. „Protože vysílání bylo technickým „figlem“ vedeno přes telefonní linky, trvalo dlouho, než se okupující armádě podařilo zaměřit a odhalit všechny pracoviště,“ zmiňuje v knize Ješutová (2003, s. 501). Situace se po několika týdnech uklidnila a všichni se mohli vrátit na svá původní pracoviště. Samozřejmě, jak už to tak bývalo, i tentokrát došlo k různým prověrkám a ze stanice muselo odejít mnoho zaměstnanců.

Se vznikem stanice Hvězda v září 1970 už se pro mnoho pořadů tvořených v Brně nenašlo místo. Teprve v roce 1972 se začala situace zlepšovat. Literární redakce opět přispívala do programových řad na celostátních okruzích. Brno v letech normalizace mělo redakci literárně-dramatickou, hudební, zábavy, redakce pro děti a mládež. Brňáci větším či menším podílem také participovali na různých pořadech celostátního dosahu.

---

²⁶ Správa vysílacích prostředků byla od 1949 až 1952 předána ministerstvu spojů.

²⁷ Čas krajského vysílání bylo omezeno na jednu hodinu denně a název se několikrát měnil; 1951 – Na vlně Moravy, 1954 – Morava hovoří, 1957 – Ze života Moravy, 1958 – Brněnský zvukový deník (Ješutová, 2003).

Po politické změně v roce 1989 se na ředitelské židli vystřídal hned několik ředitelů, konkrétně jich bylo šest. Zároveň se velmi snížil počet zaměstnanců z původních 280 v roce 1990 na 88 v roce 2001. Byla zrušena redakce zábavy a redakce pro děti a mládež se transformovala na redakci volné rozhlasové tvorby. K tomuto došlo v roce 1992 a to díky vzniku společného okruhu regionálních studií na stanici Regina (Ješutová, 2003). Ačkoliv se tato výchozí pozice pro vysílání může zdát nepříznivá, brněnskému studiu se podařilo stát se nejposlouchanější regionální stanicí na Moravě a zároveň i mezi všemi regionálními studii ČRo²⁸.

„V devadesátých letech došlo ke značnému rozšíření vysílání a k významným změnám v personálním obsazení redakce zpravodajství a publicistiky. Kromě dvou tradičních zpravodajských pořadů vysílaných v poledním a podvečerním čase, připravovala redakce ranní blok Dobré ráno z Brna. Postupně se jeho vysílací čas rozšířil z jedné hodiny na čtyři,“ vykresluje práci brněnského rozhlasu Ješutová (2003, s. 504). Zpravodajské pořady byly dále doplněné také o publicistické. V obou těchto žánrových skupinách pak přispívali také do celostátního okruhu, především tedy do ČRo 1 – Radiožurnál.

Literárně-dramatická redakce se na počátku devadesátých let pustila do vysílání rozhlasových her především z šedesátých a sedmdesátých let. Zároveň se redakce pustila do natáčení nových rozhlasových her a dramatizací.

Díky vzniku stanice Regina, jak jsme zmiňovali výše, vznikaly nové pořady. Z výčtu můžeme uvést magazín Apetýt²⁹, Femina, Dílna, Na nedělní vlně Brna, Hádej, kdo přijde na večeri a Rádio na polštář. Stanice Regina ale v roce 1993 zanikla, a tak některé tyto pořady převzala Praha a jiné se staly součástí vysílání brněnské stanice. Právě na vysílání celostátního okruhu ČRo 2 – Praha se brněnský rozhlas podílel velkou měrou, jednalo se například o pořady Trefa, Hezky česky a Kdo byl kdo? (Ješutová, 2003).

Během devadesátých let nepřestala fungovat ani hudební redakce, třebaže se i v ní odehrálo mnoho změn. Každopádně redakce nadále *„[...] přispívala do cyklických pořadů vážné a jazzové hudby na stanici ČRo 3 – Vltava. Pro stanici ČRo 2 – Praha připravoval brněnský rozhlas pořady lidových písní pod názvem Na pěknú notečku a pořady populární, dechové i vážné hudby. [...] Kromě folkloru věnoval brněnský rozhlas pozornost také*

---

²⁸ Tuto výhradní pozici si dle ředitele Jaromíra Ostrého drží dodnes.

²⁹ Na vysílání pořadu Apetýt se po týdně střídala ostravská stanice s brněnskou (Ješutová, 2003).

trampské, folkové a country hudbě,“ přibližuje skladbu hudební redakce Ješutová (2003, s. 506).

Současnou podobu ČRo Brno popisuje v Intranetu ČRo ředitel Ostrý (2015): *„Posluchačům v Jihomoravském a Zlínském regionu každodenně nabízíme patnáctihodinové regionální vysílání, navíc se více než dvěma hodinami denně podílíme na vysílání celoplošných stanic - a to jak zpravodajstvím a publicistikou, tak především náročnými uměleckými pořady“*. Posluchačům nabízí brněnské vysílání pestrou hudební nabídku, od populárních a folklórních písní až po vážnou hudbu, a srovnatelnou pestrost v žánrech zpravodajských, publicistických i zábavných. Naplňuje tak své hlavní cíle, kterými jsou: být užitečným partnerem pro dospělé posluchače na celé jižní a východní Moravě. Užitečným častými radami pro lepší orientaci a pomoc ve stále složitějším světě, užitečným svými informacemi z každého moravského města a vesnice, užitečným i chvílemi zábavy pro odpočinek ve stresové době. V neposlední řadě také rozhlasem užitečným a příjemným i milovníkům kultury, kterých je mezi posluchači tradičně velké množství, snad i většina (Ostrý 2015).

Dále Ostrý (2015) o ČRo Brno tvrdí: *„Jsme rozhlasem veřejné služby pro obyvatele i příznivce jižní Moravy. Rozhlasem moderním, současně však také rozhlasem tradičním. A mezi těmito dvěma zdánlivě protikladnými trendy nevidíme v našem vysílání žádný rozpor. Naopak: právě stále intenzivnější hledání a uchovávání tzv. tradičních hodnot, jako jsou například láska, pravda, rodina, vztah k rodné zemi i rodnému jazyku, je dnes společenským jevem velmi soudobým, tedy i navýsost moderním. Potřebným a užitečným. A Český rozhlas Brno je stanicí, v jejímž vysílání tyto hodnoty preferujeme, hledáme - a stále častěji také nalézáme“*.

3.2 Českobudějovické rozhlasové studio

Historie českobudějovického rozhlasového studia začíná v roce 1945, konkrétněji 5. května (tehdy se jednalo ještě o jihočeský vysílač). Hned 9. května byla ale tato stanice zabraná nacistickými vojsky a proto se prakticky od rána ozývala hlášení tvořena v Čechách a která byla určena obyvatelům jihočeského města. Varovala občany před postupy vojsk a snažila se zachránit jejich životy informacemi o tom, kde je vhodné se pohybovat, aby si zachránili své životy (ČRo, České Budějovice, 2016).

Ješutová (2003, s. 507) v knize zmiňuje k padesátým létům, že se „*pamětníci shodují, že i v tomto období se v českobudějovickém studiu dařilo vlastní rozhlasové tvorbě, a to díky osobnostem, které se později a výrazně prosadili i na celostátní kulturní scéně [...]*“. Zároveň měla budějovická stanice kvalitní tým techniků. V době šedesátých let, kdy docházelo k rozvolňování politického režimu, se velice dobře dařilo zpravodajské redakci, ale velice dobře na tom byla redakce hudební. Samozřejmě také v Českých Budějovicích se na rozhlasové tvorbě podepsal vpád vojsk Varšavské smlouvy k datu 21. srpna 1968. Jako při většině takovýchto událostí, i tato se projevila personálními změnami. Někteří tvůrci museli z politických důvodů rozhlas opustit (ČRo, České Budějovice, 2016).

ČRo České Budějovice (2016) pak popisuje sedmdesátá léta následovně: „*I českobudějovické studio negativně ovlivnila "normalizace". Nedošlo ovšem k tak razantním čistkám jako v některých jiných médiích. Úspěchu v tomto období dosáhla především hudební prvovýroba. Do nově vybudovaného studia po roce 1972 pravidelně zajížděly natáčet studiové snímky dechové kapely z celé republiky [...]*“. Nového studia nevyužívala pouze domácí stanice, ale poměrně velkou měrou ji vytěžovala také Praha.

V osmdesátých letech se mohla českobudějovická stanice pyšnit stabilitou. Větší změny přinesla až perestrojka³⁰. Situaci popisuje konkrétněji Ješutová (2003, s. 511): „*Ve zpravodajství a publicistice se začala sice skromně, ale přesto uplatňovat kritika. Ve druhé polovině osmdesátých let se začalo s nevídanou novinkou – živě vysílanými besedami, do kterých mohli telefonovat posluchači*“.

Události ze 17. listopadu 1989 daly českobudějovickému studiu nový vítr do plachet. Někteří redaktori byli dokonce iniciativní v informování o politickém zvratu, o kterém reportovali. V prvních měsících po Sametové revoluci opět došlo k výrazné personální obměně a tím se výrazně změnil kolektiv pracovníků – začalo se dbát na jejich morální bezúhonnost. Jednalo se především o netolerování redaktorů, kteří jakkoliv spolupracovali s StB. Stejně tak bylo žádoucí, aby byli redaktori politicky nezávislí. Postupně se začala v tomto studiu vyvíjet také investigativní rozhlasová žurnalistika. (ČRo České Budějovice, 2016).

Odehrávalo se mnoho pozitivních kroků, prodlužovala se vysílací doba, narůstal podíl živého vysílání, do programů začala prostupovat zahraniční (převážně anglosaská) hudba.

---

³⁰ Jednalo se o ekonomickou reformu, která k nám přicházela ze Sovětského svazu. V rámci tohoto programu docházelo také ke krokům, které měli napomáhat větší demokracii.

Ješutová (2003, s. 511) dále uvádí: „Významnou změnou ve vysílání bylo nasazení reklamních relací, využívání sponzoringu a promotion vlastních pořadů. Ve studiu vzniklo v této souvislosti nové obchodní oddělení. Ve studiu vzniklo v této souvislosti nové obchodní oddělení“.

Velkou měrou se v roce 1990 začala obměňovat technická zařízení a docházelo k masivní digitalizaci rozhlasových pracovišť. „Reportážní magnetofony nahradily minidisky³¹, vysílání se začalo odbavovat za pomoci počítače [...]. Pracoviště českobudějovického studia byla propojena počítačovou sítí. Snižoval se počet zaměstnanců, stejně jako prostorové nároky na provoz studia. Koncem devadesátých let byla téměř celá historická budova českobudějovického rozhlasového areálu uvolněna a pronajata různým firmám,“ stojí na webových stránkách ČRo České Budějovice (2016). V devadesátých letech došlo v českobudějovickém studiu také k útlumu hudební prvovýroby, neboť se uvolňoval zahraniční obchod a na trhu vznikala soukromá nahrávací studia.

Z významných pořadů v programu ČRo České Budějovice jmenuje Ješutová (2003) živé proudové vysílání magazínového typu Dobré jitro, Fontána a Písničky pro radost, věrné posluchače měl také Světozor (historicko-místopisný jihočeský týdeník), Dámská jízda, Pánská jízda, Literární matiné a zátiší, Folkový antikvariát, country týdeník Horký čaj, Seniorklub. Studio v Budějovicích mimo jiné vydává své úspěšné pořady z oblasti mluveného slova i hudební na magnetofonových kazetách.

„Od 1. ledna 2002 vysílá studio denně od 5.00 do 19.00 hod. Významně také pokračuje digitalizace³². V roce 2001 opustilo studio vysílací sál a hlasatelnu ve své historické budově. [...] V rámci celého Českého rozhlasu byly zprovozněny internetové stránky s denně aktualizovaným zpravodajstvím, také je možné přijímat vysílání Českého rozhlasu České Budějovice živě prostřednictvím celosvětové sítě internet,“ popisují vývoj českobudějovické stanice v třetím tisíciletí na stránkách ČRo České Budějovice (2016).

V roce 2002 zasáhly stanici ničivé záplavy, následná rekonstrukce přesáhla 30 milionů korun, tato částka byla kompenzována prodejem nevyužívané historické secesní budovy, kterou rozhlas vlastnil od roku 1945. Klíčovou roli v prodeji této velké budovy sehrál vývoj rozhlasových technologií a zároveň také snižování pracovních míst v tomto regionálním

---

³¹ Jednalo se o digitální záznamová zařízení určená pro nahrávání zpravodajských a publicistických příspěvků.

³² Pro vysvětlení se nejednalo o digitalizaci vysílání, nýbrž o digitalizaci archivního fondu.

studiu. Tím také klesaly nároky na prostor. Nově otevřená budova Českého rozhlasu České Budějovice byla postavena v roce 1972.

Vysílání ČRo České Budějovice bylo od ledna 2004 prodloužené o 1 hodinu denně (celkem tedy na 15 hodin). Postupně vznikaly také lokální redakční pracoviště a to konkrétněji v Táboře, Prachaticích a Jindřichově Hradci, které svými výtvy přispívají do vysílání. Na stránkách ČRo České Budějovice (2016) dále zmiňují své úspěchy: „*Práce publicistů Českého rozhlasu České Budějovice byla několikrát oceněna na soutěžní přehlídce Report. V anketě Neviditelný herec uspěla interpretace rozhlasové četby natočené v českobudějovickém studiu. Na Prix Bohemia radio 2008 získal prvenství pořad redaktorky Hany Soukupové "Jan Karafiát, spisovatel Broučků" v kategorii Literatura v proměnách žánrů*“. Ve výstavním prostoru ČRo České Budějovice probíhají mimo jiné také hojně navštěvované výstavy obrazů a fotografií.

Současný charakter budějovické regionální stanice vykresluje dále v Intranetu ČRo ředitel studia Duspiva (2015): „*Vysílání stanice je zaměřeno na regionální dění, ale svým dosahem region přesahuje. K pravidelným posluchačům tak patří, kromě Jihočechů, také částečně posluchači v západních, středních a východních Čechách. Českobudějovické vysílání je možné naladit každý den od 5.00 do 21.00 hodin. Mimo tuto dobu je frekvence českobudějovického rozhlasu vyhrazena společnému vysílání regionálních stanic Českého rozhlasu*“.

Výběr a skladba pořadů jsou voleny s ohledem na cíle veřejnoprávního vysílání. Posluchač je tedy rychle a objektivně informován o denních událostech, a zároveň má možnost rozvíjet své znalosti a vyplňovat svůj volný čas. Těžištěm zpravodajských relací jsou informace z regionu. Na aktuální dění ve společnosti reagují pravidelné publicistické rubriky. Úlohu posluchačského servisu plní ranní a odpolední proudové vysílání (Duspiva, 2015).

Dále Duspiva (2015) upřesňuje složení posluchačské základny: „*Program je zaměřen na střední a starší generaci posluchačů, kterým je určena široká nabídka autorských pořadů, zpravodajsko-publicistických a servisních rubrik, včetně pořadů literárních a hudebních*“. V oblasti hudby se studio zaměřuje na tzv. střední proud, lidovou hudbu (dechovka, folklór), folk a country. Ve vysílání převažuje česká hudební tvorba z 60. až 90. let.

3.3 Královehradecké rozhlasové studio

„První vysílání se z královehradeckého studia ozvalo v revolučních dnech roku 1945 a je spojeno se jmény nadšených radioamatérů Josefa Čupra a ing. Augustina Ševčíka. Konkrétně se tak stalo odpoledne, dne 5. května 1945, kdy se vysílaly první zprávy informující o pohybu německých ustupujících vojsk a nabádaly občany ke klidu a pořádku,“ líčí první dny královehradeckého rozhlasu ČRo Hradec Králové na svých webových stránkách (2016). Dohromady neměla stanice žádnou programovou koncepci. Sloužila převážně pro potřeby osvobozeného Československa, tzn., že se zprvu jednalo o nejrůznější výzvy, oznámení, provolání například pro vězně vracejících se z koncentračních táborů.

Ješutová (2003, s. 514) tvrdí, že v úvodní kapitole historie ČRo Hradec Králové jsou zajímavé dva momenty: „V první řadě je to legendární radiostanice, se kterou vysílání z Hradce Králové začínalo. Šlo o zařízení určené pro norské loďstvo, [...] a navíc sloužilo až do roku 1983 pro takzvané obranné vysílání, tedy jako „rušička“ stanic Svobodná Evropa a Deutsche Welle pro oblast tehdejšího Sovětského svazu. Druhou pozoruhodnou záležitostí je samotná budovat tehdejšího hradeckého studia – Fuchsova vila“. Aby bylo zřejmé, o co se jednalo, tak bylo vysílací pracoviště ve vyšetřovací místnosti hradeckého gestapa. Tato varianta měla být dočasná, ale nakonec byla řešením na 54 let (ČRo Hradec Králové, 2016).

Na počátku 60. let byly sloučeny Hradecký a Pardubický kraj a tím se sloučila také obě studia. Díky této změně se rozběhla hudební výroba, která do té doby převážně probíhala právě v Hradci Králové. Ješutová (2003) dále také uvádí, že v hudební sekci spolupracovali s více než 60 hudebními soubory různého typu a žánru. V tehdejší době se královehradecká stanice držela na výsluní nejrůznějších hudebních festivalů. Vyhrocená byla situace v noci z 21. na 22. srpna 1968. Královehradeckému rozhlasu se dařilo (stejně jako dalším krajským rozhlasům) vysílat déle než vinohradskému studiu v Praze, kde byly vysílače odpojeny.

Normalizační 70. léta se nesla ve znamení personálních změn, do hradeckého studia nastoupilo mnoho nových zaměstnanců. V tomto období byl rozkvět publicistické tvorby a tak vznikaly mnohé rozhlasové pořady. Ve studiu byli skutečně pilní, pro centrální okruh královehradecký tým vyráběl ročně víc než sedmdesát hodin mluveného slova. „Podrobná statistika z této doby svědčí o neuvěřitelné produkci královehradeckého studia pro celostátní okruhy. Dramaturg připravil za měsíc až dvacet hodin slovesné tvorby: feature³³, kratší rozhlasové hry,“ potvrzuje produktivitu stanice Ješutová (2003, s. 515, 516). Část hradeckého

---

³³ Jedná se o typ reportáže, kde se snoubí prvky dramatického, hudebního a věcného charakteru.

týmu stál také u zrodu pořadu Zelená vlna³⁴, který se těší velkého zájmu do dneška. Zároveň došlo v této době k nové programové skladbě regionálního vysílání.

Velkými změnami procházela hradecká stanice teprve posledních pár týdnů roku 1989, neboť i po převratu 17. listopadu se stále projevovala síla Krajského výboru KSČ. Tomu se nakonec tehdejší redakce postavila a distancovala se od jeho názorového proudu. Snažila se zaujmout pozici nezávislého a objektivního sdělovacího prostředku. V roce 1990 proběhly další personální změny a také programové. O dva roky později začaly vznikat nové okresní redakce v Lanškrouně, Jičíně, Náchodě a Havlíčkově Brodě (Ješutová 2003).

„Z programového hlediska byl pro Český rozhlas Hradec Králové významný rok 1993. Přispěl nejen ke stabilizaci, ale i ke zvýšení posluchačské základny. [...] Kromě vlastního programu se dařila i programová spolupráce s ostatními okruhy Českého rozhlasu a regionálními stanicemi,“ vykresluje situaci v první půlce devadesátých let Ješutová (2003, s. 518). Dalším důležitým rokem pak byl 1996, neboť se začalo vysílat podle pevného programového schématu. Jednalo se o dvanáctihodinové moderované vysílání (včetně víkendů), které získalo u posluchačů na oblibě. Od 26. února 1999 vysílá ČRo Hradec Králové z rekonstruované budovy v Havlíčkově ulici č. 292 vybavené špičkovou digitální rozhlasovou technologií (ČRo Hradec Králové, 2016). Královehradecké studio začalo od 4. března 2002 vysílat samostatné hlavní zpravodajské relace Události dne a upravilo také program s ohledem na ČRo Pardubice.

V současné době vysílá ČRo Hradec Králové denně od 5 do 19 hodin. Ředitel stanice Kudrna (2015) v Intranetu ČRo (2015) uvádí: *„Český rozhlas Hradec Králové je třetí nejposlouchanější regionální stanicí východních Čech. Denně [...] vysíláme vlastní program, ve zbývajícím čase šíříme na našich vlnách projekt všech regionálních stanic Českého rozhlasu Studio Noc“*. Český rozhlas Hradec Králové i Český rozhlas Pardubice mají od roku 2002 nové vysílací schéma. Cesty obou stanic se mnohem více prolínají. Kromě nových tváří za mikrofony se ve vysílání objevují i pořady, které vysílají všechna regionální studia společně.

---

³⁴ Zelená vlna přináší řidičům aktuální a ověřené zprávy ze silnic. Informace jsou získávány z mnoha zdrojů, jedním z nejdůležitějších jsou dobrovolní zpravodajové.

3.4 Jihlavské rozhlasové studio³⁵

Jihlavské studio získalo vlastní regionální studio v roce 1956, zpočátku chystalo dvě půlhodiny týdně do vysílání rozhlasu po drátě. Od dubna 1957 pak vysílala stanice rozhlasu po drátě pravidelně, především za velké podpory brněnského studia. *„Původní studio v historickém jihlavském domě bylo později přestěhováno do novostavby Kulturního domu ROH. Studio bylo samostatné až do zrušení jihlavského kraje v roce 1960 a jeho včlenění do kraje jihomoravského,“* upřesňuje uspořádání Ješutová (2003, s. 519).

O rozhlase na Vysočině se dočítáme až v roce 2000, kdy vyvstává koncepce postupného budování nových stanic ČRo v nově vzniklých regionech³⁶. *„Vysočina byla vytipována mezi prvními díky téměř ideálním „startovním podmínkám: FM kmitočet 87,9 MHz na Strážníku pokrýval bezmála celý kraj,“* zmiňuje Ješutová (2003, s. 519) pozici nově vzniklého studia Vysočina. Do té doby se skrze zmíněný vysílač šířil program ČRo Brno, který byl ale úspěšný spíše na jihu Moravy než na Vysočině. Podle Ješutové (2003) přes léto v roce 2001 spolupracovalo ČRo s magistrátem a městským úřadem, aby našlo vhodnou budovu pro stanici. Nakonec se našel prostor v jihlavském městě na Masarykově náměstí, kde stanice sídlí dodnes. V následujících letech přicházeli nová zaměstnanci a teprve 6. března 2002 byla odvysílána první zpravodajská relace.

Ředitel tohoto studia ČRo rozhlasu Duspiva (2015) v Intranetu ČRo pak stanici více charakterizuje následovně: *„Naši reportéři pracují po celém Kraji Vysočina. Plní tak hlavní cíl, který jsme si vytkli. Tedy být svým posluchačům neustále na blízku. Užitečným a hlavně rychlým pomocníkem pro řidiče na silnicích Vysočiny je Zelená vlna Regionu. Meteorologové z Českého hydrometeorologického ústavu pro vás několikrát denně připravují předpověď počasí přímo pro náš kraj“.* Ke stěžejním pořadům ČRo Region patří Dobré ráno a dopolední Tandem, navštěvovaný hosty z celé Vysočiny. Odpoledne pak běží pořad Radiobazar, kde se dá prodat a koupit cokoliv a vysílá se také Poradna plná praktických rad.

3.5 Olomoucké rozhlasové studio

Třebaže snahy o založení rozhlasu v Olomouci sahají už do druhé poloviny dvacátých let 20. století, reálně se to podařilo až 9. ledna 1949. Snahy tedy trvaly zhruba třináct let.

³⁵ V současnosti známé jako Region – Vysočina.

³⁶ Na základě Zákona č. 129/2000 Sb., vznikly 1. ledna 2000 kraje, jakožto samosprávné celky. Tehdejší Jihlavský kraj byl v roce 2001 přejmenován na kraj Vysočina.

Do poloviny října 1956 byla ale tahle regionální stanice podřízena Brnu. I přesto měl olomoucký rozhlas svůj vlastní vysílací čas i s možností vstupů do celostátních okruhů. Samostatné vysílání rozhlasu Olomouc po drátě i bezdrátovým rozhlasem začalo v pondělí 15. října 1956 (Bureš, 2016).

Program studia v Olomouci obnášel v letech 1956–1960 půlhodinové zpravodajské relace nazvané Zajímavosti z Olomouckého kraje, které pojednávaly o politice, kultuře a sportu. Zároveň na stanici běžely hudební pořady, koncerty Moravské filharmonie, rozhlasové estrády a rozhlasové inscenace (Ješutová, 2003).

„V roce 1960 došlo k reorganizaci státní správy, která přinesla redukci krajů i okresů. Olomoucké rozhlasové studio se stalo pobočným studiem krajské stanice Československého rozhlasu Ostrava,“ vysvětluje reorganizaci v 60. letech Bureš (2016, ČRo Olomouc). Program v olomoucké stanici se zaměřoval především na zemědělství³⁷, dále tvořilo studio samostatně estrády (reprízy pravidelně běžely i na stanici Praha) a rovněž byla pro tuto stanici významná oblast kulturní publicistiky. Bureš (2016) dále na stránkách ČRo Olomouc uvádí: *„Zatímco ostravské vysílání bylo v 60. letech orientováno spíše na průmyslová a ekonomická témata, olomoucké pořady měly [...] více kulturní a osvětový charakter. Kvalitně se vyprofilovala literární a hudební redakce“*.

Během srpnových událostí v roce 1968 se se situací olomoucká odbočka popasovala velice dobře. Poskytovala lidem cenné rady, informace, ale i útěchu ve složité době. Nejdříve se stanice napojovala v přestávkách centrálního vysílání, ale posléze začala vysílat přes rozhlas po drátě. Toto také doplňuje Ješutová (2003, s. 522): *„Rozhlas se stal důležitým zdrojem informací z města i okresu. Informoval o pohybu okupačních vojsk v olomouckém okrese, vyzýval ke klidu, rozvaze v ulicích města i u obchodů s potravinami, kde se začaly tvořit první fronty. 22. srpna 1968 po 5.00 hod. ranní začalo studio vysílat důležité informace o tom, jak jsou na průběh dne připraveni v pekárnách, mlékárnách, na železnici, v městské hromadné dopravě a jinde, dále zveřejňovalo výzvy ke klidu, rozvaze, hrdosti a důstojnosti, desítky rezolucí, informací o podpisových akcích a o celkové situaci ve městě“*. K obsazení došlo 22. srpna kolem sedmé hodiny večerní. V ten stejný večer po deváté hodině pak začalo

---

³⁷ Jednalo se o velice dominantní téma tohoto kraje.

vysílání pod názvem „Svobodné legální vysílání Československého rozhlasu, stanoviště Dubček–Císař ABX“³⁸.

V době normalizace (1968) také olomoucká stanice prodělala personální čistky, v roce 1972 zůstalo ve stanici pouze pět lidí. Zaměření olomouckého rozhlasu bylo převážně hudebního a literárního charakteru, ale tyto pořady vyráběli pro svou mateřskou stanici Československý rozhlas Ostrava. Technické zázemí v olomouckém studiu bylo ale velice dobré a tak byla jeho výchozí pozice do budoucna veskrze pozitivní.

Nové začátky čekaly na studio po Sametové revoluci v roce 1989. O jeho znovuoobnovení se významně zasadil původně profesí kontrabasista, dlouholetý člen Moravské filharmonie Olomouc a od roku 1986 redaktor a dramaturg pro vážnou hudbu Stanislav Červenka, který bojoval o obnovení rozhlasového studia v hanácké metropoli.

15. listopadu 1993 schválila Rada Českého rozhlasu zřízení Regionálního studia ČRo v Olomouci, přičemž tento statut měla od 1. prosince 1993. V pondělí 3. ledna 1994 začala po letech stanice olomouckého rozhlasu vysílat samostatně. Téhož roku na jaře byla vytvořena slovesná redakce, která měla za úkol produkovat publicistické, dokumentární a zábavné pořady. Bureš (2016) na webu ČRo Olomouc dále uvádí: „v současné době je Český rozhlas Olomouc uměleckou dílnou, kam jezdí natáčet nejrůznější tvůrčí osobnosti [...] i mladí adepti rozhlasového umění“. Ve své hudební a literárně dramatické tvorbě se Český rozhlas Olomouc podílí i na vysíláních stanic ČRo Dvojka a ČRo Vltava.

3.6 Ostravské rozhlasové studio

„Datum zahájení pravidelného regionálního vysílání pro Ostravu byl 1. červenec 1929. Signál se šířil pomocí vysílače Svinov. Stál sice na návrší v nevelké nadmořské výšce, ale díky příznivé poloze s možností značného dosahu. Pokusně začal Svinov vysílat 25. května 1929, do programové sítě Československého rozhlasu se ale začal pravidelně zapojovat právě 1. července,“ těmito slovy je popsán začátek ČRo Ostrava (2016) na jeho webových stránkách. Vlastní vysílání trvalo tři hodiny denně a zbylý program byl přebíraný z Prahy a Brna. Veškerý program se vysílal živě, předtáčení v té době ještě nefungovalo. V Ostravě tak probíhaly přímé přenosy z kaváren, divadla a z jiných zajímavých míst.

---

³⁸ „Zpravodajské stanoviště Dubček–Císař ABX mnohokrát měnilo místo. Až do konce jeho vysílání okupanti nepřišli na složitý podzemní kabelový systém, jímž se relace dostávaly do rozhlasu po drátě,“ upřesňuje fungování tohoto stanoviště Ješutová (2003, s. 523).

V roce 1937 došlo k přemístění studia do budovy v dnešní ulici Dr. Šmerala. Ješutová (2003, s. 526) k tomuto uvádí: *„ostravské hudební studio bylo v druhé polovině třicátých let nejlepším pracovištěm v celém čs. rozhlasu. Spolu s činoherním studiem a hlasatelnou byla akusticky dobře izolováno, mimo jiné zásluhou „akustické omítky“, která byla v Československu využita poprvé“*. Dále bylo ve dvoře vybudováno velké hudební studio s režii.

Ostravsko se díky své hospodářské síle stalo v roce 1939 prvním cílem nacistických okupantů a hned po zabrání vysílače ve Svinově musela Ostrava vysílat pomocí náhradního a zároveň slabšího zdroje v Mariánských Horách. Stanici v Ostravě zabrali nacisté o den dříve (tedy 14. března), než zbytek českého území. Období okupace s sebou přineslo velice silnou cenzuru, ale dokladů ohledně vysílání v letech 1939–1945 je k tomuto minimum (Ješutová, 2003).

Z technického hlediska došlo v ostravské stanici podle ČRo Ostrava (2016): *„[...] k významné věci, která ovlivnila rozhlasovou práci na řadu dalších desetiletí: v roce 1940 se začaly používat studiové magnetofony a magnetofonové pásy, o rok později magnetofony reportážní, zprvu těžké, neohrabané, ale umožňující záběry z terénu a jejich uchování“*. Závěr okupace bohužel přežilo jen málo. Nacisté v závěru války zničili vysílač a odvezli i vnitřní vybavení a 30. dubna 1945 vyhodili do vzduchu strojovnu a rozvodnu studia ve Šmeralově ulici. Tím byla zničená také velká část archivu, zachránit se podařilo jen velké studio s režii a hlasatelnou.

Prakticky hned po osvobození Ostravy začaly obnovovací práce zničeného rozhlasového pracoviště a také vysílače. Z provizorního pracoviště v Bráfově ulici se stanice ozvala už 11. května 1945. Zároveň 15. října téhož roku začala Ostrava vysílat ze svého původního stanoviště ve Šmeralově ulici a to prostřednictvím výkonnějšího svinovského vysílače. Rozhlas v této těžké době zastával pozici nejrychlejšího a relativně dobře dostupného média, které mohlo dopomáhat k obnově celé země. Jednalo se o repatriační akce, pomoc při návratu vězňů z koncentračních táborů a dalším lidem postiženým válkou (Ješutová 2003).

„Přelom čtyřicátých a padesátých let byl i v Ostravě poznamenán výraznou změnou politické atmosféry, což se projevilo především ve zpravodajství a publicistice, méně už ve vysílání pro děti a mládež, literární a hudební redakci. Pracovníci ostravského rozhlasu se snažili tehdejší dusnou atmosféru lidem zpříjemnit obyčejnou lidovou zábavou. Nastala éra

rozhlasových estrád a kabaretů. Pokračovala ale také spolupráce s předními hudebními tělesy a neměnila se ani linie tzv. vážné hudby,“ stojí na webových stránkách ČRo Ostrava (2016). Kromě jiného bylo v roce 1950 zřízeno hudební a činoherní studio s generální režii, zároveň byla zbudována technická kontrola vysílání s vysílacími pracovišti, s hlasatelnami a vzniklo také několik separátních záznamových pracovišť.

S počátkem 60. let přišlo obnovení Ostravského rozhlasového orchestru. Nejdříve to vypadalo, že oblast taneční hudby převezme brněnský Orchestr Gustava Broma, ale nakonec vše dopadlo jinak, tomuto orchestru se díky písni Dobrý den, majore Gagarine otevřely dveře do světa a proto musel ostravský rozhlas hledat dál. Nejednalo se ovšem o velký problém, neboť v Ostravě existovalo množství kvalitních hudebníků³⁹ (Ješutová, 2003).

Do historie vstoupilo osm dní Ostravského rozhlasu na začátku okupace v roce 1968. Od 21. až do 28. srpna vysílal ostravský rozhlas necenzurované a pravdivé informace o tom, co se tehdy v Československu dělo. První ranní hlášení 21. srpna 1968 uváděl herec Lubor Tokoš. Do srpnového vysílání se také naplno zapojila tehdejší redaktorka a programová vedoucí stanice a celá řada dalších, včetně externích spolupracovníků rozhlasu. Mnohé magnetofonové pásky se nedochovaly a ani zdaleka ne všechny písemné doklady. Pravděpodobně nejpodstatnější z nich byly použity jako důkazy pro propuštění redaktorů a hlasatelů. Téměř 80 procent programových pracovníků muselo ostravský rozhlas za normalizace opustit (ČRo Ostrava, 2016).

Následkem toho přicházeli počátkem 70. let do ostravské stanice noví a nezkušení redaktoři, kteří teprve objevovali už fungující systémy. Ostrava se ale kromě jiného potýkala s dualitou řízení. Více k tomuto rozporu píše v knize Ješutová (2003, s. 531): *„Po stránce hospodářské byla řízena Prahou, po stránce ideové severomoravským KV KSČ a formálně měl být propojen s krajským orgánem lidosprávy, tedy severomoravským krajským národním výborem“*.

V té době měli redaktoři velice těžkou roli zůstat na straně posluchačů, realizovali se prostřednictvím zpravodajství, publicistiky, národnostního vysílání, vysílání pro děti a mládež, literárního vysílání a nově také v roce 1976 vznikla redakce zábavy. Snahou o to, být blízký pro posluchače, byl pořad Na přímé lince, který se zpočátku věnoval spíše

---

³⁹ S Ostravským rozhlasovým orchestrem ve zdejším studiu nahrávali své první hity Marie Rottrová, Hana Zagorová, Pavel Novák a řada dalších. Zde také vznikly první nahrávky Karla Kryla (Ješutová, 2003).

poradenství, ale postupem času se věnovala i závažným společensko-politickým tématům. Role tohoto pořadu se pak ukázala v přelomových listopadových a prosincových dnech 1989. Jednoznačně stojí také za zmínku kvalita populární hudby, která se tehdy v ostravském studiu nahrávala. Význačné pro studio byla jeho progresivita ovlivněna jazzrockovými rytmy, ale také podpora středního proudu, který reprezentovala Marie Rottrová (Ješutová, 2003).

Následný průběh samotných listopadových a prosincových dnů v roce 1989 probíhal na Ostravsku poněkud klidněji než v Praze. Samozřejmě ale během několika dnů byl program plný informací o 17. listopadu v Praze, na které se nabalovala i další města. Docházelo k programové změně, do zpravodajských a publicistických časů se zapojovali pracovníci jiných redakcí a na scéně se objevili také bývalí rozhlasáci, kteří museli v 70. letech své pracoviště opustit (Ješutová, 2003).

Změna politické situace se musela odrazit také ve fungování rozhlasu v Ostravě. Opět došlo k personální výměně, vrátilo se několik pracovníků, kteří museli ostravskou stanici opustit. Podle webových stránek ČRo Ostrava (2016): *„Začala také "moravská" spolupráce v některých programových řadách s brněnským studiem (Apetýt). Závěr devadesátých let pak znamenal vysílání snahou přetvořit ho na z pohledu poslechovosti nepříliš úspěšnou "veřejnoprávní alternativu" komerční stanice“*. V nových podmínkách se ČRo Ostrava ještě dlouho hledal. Příliš mu nepomáhal ani fakt, že vlivem vzniku soukromých stanic na něj zbyl pouze slabý vysílač v Hošťálkovicích. Po roce 2000 se ve studiu objevovalo více pravidelných rubrik a titulkových pořadů, studio se zaměřilo i na starší věkovou kategorii posluchačů. Ve své době se také pyšnil kvalitní technikou, díky čemuž také vysoce přispíval do celostátního vysílání Radiožurnálu.

O současném stavu ČRo Ostrava hovoří současný ředitel Josef Podstata (2015): *„V současné době Český rozhlas Ostrava vysílá vlastní program denně od 05:00 do 19:30, v čase od 19:30 do 05:00 vám pak na našich frekvencích nabízíme poslech Studia Noc, společného nočního vysílání regionálních stanic Českého rozhlasu. Každý den vám tým zaměstnanců Českého rozhlasu Ostrava přináší z budovy ve Šmeralově ulici v centru města aktuální informace z regionu spolu s příjemnou, především českou hudbou i spoustu zajímavých pořadů“*.

ČRo Ostrava se podílí na nevýznamnějších kulturních akcích a událostech v Moravskoslezském kraji. Pravidelně natáčí nebo přenáší živě například koncerty z Janáčkova máje nebo Beethovenova Hradce, mapuje dění na folklórní scéně, věnuje se i

folku, dechové hudbě a dalším žánrům. Svůj prostor má také například hudební klubová scéna Moravskoslezského kraje prostřednictvím pořadu Harenda. V publicistických a zábavných pořadech představuje Český rozhlas Ostrava svým posluchačům osobnosti regionu, zpravodajství denně podrobně mapuje dění v Moravskoslezském kraji. Jeho nahrávací studia využívají amatérští i profesionální hudebníci, vzniká také řada děl z oblasti umělecké tvorby, četby na pokračování, rozhlasových her apod. ČRo Ostrava dokončil v roce 2015 rozsáhlou rekonstrukci režie hudebního studia S1 (je využíván také k živým koncertům, které v současnosti patří ke špičkám v Evropě).

3.7 Pardubické rozhlasové studio

Osud pardubické stanice se úzce váže na vznik Východočeského rozhlasu 17. srpna 1945 (s tímto datem se začíná hovořit také o studiu v Hradci Králové). Zázemí měla pardubická stanice ve Vodákově vile (vedle dnešního stadionu). Počátky stanice byly relativně úspěšné, ovšem rivalita mezi zaměstnanci obou studií přispěla k tomu, že hned 31. 12. prosince 1946 Východočeský rozhlas skončil (ČRo Pardubice, 2016).

Rozhlasové vysílání z Pardubic pak pokračovalo v duchu neustálých změn, například zpočátku působilo samostatné pardubické studio pod pražskou stanicí, ovšem od 1. listopadu 1950 už bylo opět pobočným pracovištěm Hradce Králové. Teprve až v roce 1957 vzniklo samostatné krajské studio Čs. rozhlasu, které mohlo vysílat své programy na vlně i po drátě (Ješutová 2003). V roce 1960 pak byly sloučeny oba kraje (Pardubický a Královehradecký), do Vodákovy vily si vytvořila pracoviště hrstka hradeckých redaktorů, pražského zpravodaje a okresního rozhlasu po drátě. Z Pardubic se po vlně přestalo vysílat úplně, ale díky kvalitě herců z této oblasti republiky sem začali jezdit pražští režiséři natáčet rozhlasové hry (Ješutová, 2003).

„Samostatnou kapitolou v životě pardubické rozhlasové vily bylo sedm srpnových dnů „okupačního vysílání“ v roce 1968, kdy Pardubice tajemným označením Pracoviště 4 byly důstojným partnerem všem dalším „svobodným vysílačům s utajenými názvy,“ popisuje Ješutová (2003, s. 537) roli pardubického rozhlasu při vpádu ruských vojsk v roce 1968. Právě kvůli zapálení redaktorů a členů studia, podnikla následná normalizační politická garnitura i zde personální čistky, čímž přišlo studio o většinu svých pracovníků. V roce 1970 už nebylo pardubické studio detašovaným pracovištěm Čs. rozhlasu. Naopak, zastávalo pozici okresního vysílání po drátě a to až do počátku devadesátých let.

4. března 2002 odstartovala nová éra ČRo Pardubice. Od března do 1. prosince 2002 vysílala stanice formou tzv. odpojovacích lokálních oken, kterými nejprve jen vstupovala do programu ČRo Hradec Králově, ale od 2. prosince téhož roku už vysílala samostatný celodenní program. Stanice získala také nové prostory, které využívá dodnes, jedná se o podkroví budovy v ulici Anežky České 29 a skládá se ze tří podlaží. V tom centrálním, nejrozlehlejším, sídlí celá redakce.

Ředitel studia Kudrna (2015) pak na Intranetu ČRo popisuje charakter stanice následovně: *„Český rozhlas Pardubice kromě aktuálního zpravodajství z celého kraje nabízí aktuální publicistiku, bleskové informace ze sportu, písničky a soutěže“*.

3.8 Plzeňské rozhlasové studio

Plzeňské město se snažilo získat vysílací stanici už ve dvacátých letech 20. století, ale marně. Svého vysílače se Plzeň dočkala až ve válečném období. Vydobýt si na Plzeňsku stanici bylo poněkud obtížné. Ješutová (2003, s 538) tuto situaci zcela konkrétně popisuje následovně: *„budoucí ředitel rozhlasu Karel Šindler ujížděl s odjištěným samopalem v automobilu patřícím plzeňskému „oberlandratu“ zabrat německou vysílačku na místě zvaném Obcizna. [...] Němce na obcizně se podařilo odzbrojit a vysílačky obsadit. Odbojáři z plzeňské pošty v horečném tempu provedli některé opravy a úpravy a ve 12.05 hod. se éterem rozlehlo první Šindlerovo hlášení“*. Toto hlášení mělo informovat české obyvatelstvo o tom, že na území Plzně už jsou americké tanky, které mají dopomoci k osvobození. V tomto ohledu sehráli plzeňští nadšenci velkou roli a pomohli také při usměrňování poválečného chaosu.

Tuto událost upřesňuje také ČRo Plzeň (2016) na svých stránkách, kde tvrdí, že americká armáda byla zhruba 50 km od Plzně a město bylo stále okupováno sedmi tisíci nacistických vojáků, a právě za této situace se vydali odbojáři získat vysílač, který sloužil okupantům například i na rušení českého vysílání BBC.

1. července 1945 se stala vysílací stanice Plzeň součástí Čs. rozhlasu oficiálně. Zpočátku dávali v tomto studiu velký prostor americké armádě, poslední americký pořad byl ale odvysílán 28. září 1945 a následně bylo vysílání Plzně vřazeno do celostátního schématu, který byl pod taktovkou tehdejšího režimu. Po mnohých přesunech plzeňská stanice nakonec zakotvila v Rečkově sanatoriu (než se dostavěla rozhlasová budova na Náměstí Míru.

Ješutová (2003) uvádí, že vysílání začínalo v ranních hodinách přebíraným programem ze stanice Praha a na to navazovalo plzeňským zpravodajstvím a následně zprávami z koncentračních táborů. Zvláštním druhem zpravodajství byly Osobní zprávy, prostřednictvím kterých se sjednocovaly rodiny, sháněli se dárci krve nebo se třeba hledaly ztracené děti.

Postupně se v plzeňské odbočce vyvíjely publicistické pořady, vzdělávací porady, vysílaly se rozhlasové hry a nechybělo ani hudební vysílání. Velice se ale na fungování podepsal nástup totalitního režimu. 1. září 1953 bylo v plzeňském rozhlasu zřízeno kádrové oddělení a ruku v ruce s tím začaly probíhat prověrky jednotlivých pracovišť. Tyto prověrky a následné změny končily až v roce 1955. Samozřejmě se tento proces neobešel bez propouštění zaměstnanců, kteří byli „*přespráleni zatížením buržoázní ideologií*“, vysvětluje Ješutová (2003, s. 542). V tomto období byla postavena také nová budova rozhlasu. Jednalo se o jedinou stavbu, která byla projektována přímo k těmto účelům. Jedná se o jednu z nevýznamnějších funkcionalistických staveb v Plzni.

ČRo Plzeň vynikal především v hudební kultuře, kromě toho, že měl od roku 1946 svůj rozhlasový orchestr, tak byl například hostitelem prvního československého semináře o elektronické hudbě. V roce 1967 se pak pracovalo na vzniku experimentálního studia elektronické hudby. Vysokou laťku ostatním stanicím v Čechách nasadil také v oblasti lidové a národní tvorby.

Od roku 1968 se plzeňský rozhlas (stejně jako další regionální stanice) dostává pod přímý vliv ministerstva informací, které dle Ješutové (2003) vytvářelo na stanici personální tlaky už od roku 1945. Veškeré texty, které měly být prezentovány, byly ostře kontrolovány. Světlejší chvíle nastaly právě v roce 1968 a právě v této době mohlo plzeňské studio využívat svého potenciálu, který mělo díky výbornému technickému zázemí, pro hudební i experimentální tvorbu.

Ovšem události, které se odehrávaly v srpnu, opět nastolily i v této regionální stanici trochu útlumu. Zpočátku se ovšem ani zde nevzdávali. „*21. srpna 1968 prokázal rozhlas plné nasazení veškerých technických možností. Informace o vstupu vojsk vysílal na VKV, rozhlasu po drátě a na středovlnném vysílači v Karlových Varech*“, líčí situaci Ješutová (2003, s. 546). Plzeňská technika se zaměřila na celostátní vysílání a všechny vysílače byly napojeny právě na Plzeň. Vznikla i tzv. štafeta: na linky, které byly rozhlasu k dispozici, byla napojena významná města, která v pořadí vstupovala do vysílání. Pro takovéto odvážné a proaktivní

činy měli také lidé tendenci se na plzeňské studio obracet svými telegramy nebo dopisy. Ty byly díky archivářce Boženy Hurtové zachráněny před normalizační komisí, která by všechny podepsané posluchače pronásledovala či vydírala.

Normalizační drezuře se ovšem nakonec ani tato stanice nevyhnula. Samostatná iniciativa ze strany rozhlasových pracovníků či posluchačů byla nemožná. Kromě toho proběhla personální čistka, která stanici částečně zdecimovala a nastoupili noví a nezkušení pracovníci. Probíhala také tvrdá cenzura a redakce pracovala podle pololetních, měsíčních a týdenních plánů, které vycházely z hlavního proudu tehdejších politických idejí oddělení KV KSČ. V této době kromě stranických agitačních zpráv existovala v Plzni také hudební redakce s orchestrem, dále se studio realizovalo skrze žurnalistickou rozhlasovou slovesnost, vzdělávací pořady pro děti a mládež a uměleckou rozhlasovou slovesnost (Ješutová, 2003).

Po listopadovém dění 1989 nastaly změny (třebaže opatrnější) také v plzeňské stanici. Redaktoři začali přinášet objektivnější zpravodajství mapující aktuální politické dění v kraji, pustili se do investigativních reportáží z oblasti vězeňství, školství nebo například zdravotnictví. Avšak právě tito redaktoři dost často posléze odešli do privátního sektoru. S rokem 1989 se plzeňskému studiu dostalo nebývalé samostatnosti a svobody, kterou desítky let neznala. To sebou ovšem neslo jisté neduhy, vyvolané jednak nezkušeností, ale také jistou vypočítavostí. Více tuto situaci popisuje Ješutová (2003), které uvádí, že docházelo k jakési svévolné privatizaci tehdy ještě státního majetku. Samozřejmě nešlo o budovy nebo jednotlivá studia, ale bylo využíváno personálních kapacit a také zmíněných vybavených prostor. To dopomohlo k vzniku první plzeňské privátní stanice.

Problémy plynoucí z období transformace se s plzeňským studiem táhly delší dobu, ale pracovalo se na vybudování celodenního žánrově pestrého a aktuálního programu. Což se nakonec dařilo relativně rychlým tempem. Kromě velkého podílu, který měla ČRo Plzeň na vysílání projektu Regina⁴⁰. Tento projekt ale nevycházel z ideje „oslovovat místní posluchače“, proto relativně záhy skončil. Po roce 1991 získalo studio denní dvanáctihodinový samostatný program, který obohatilo o kontaktní pořady typu seznamka či křesťanské vysílání, denní hudební pořady vážné hudby, rockové pořady atd. Program se časem rozšiřoval, až se k 1. lednu 2002 rozrostl na 24hodinový. Ve stejném roce 1. října také vnikly nové samostatné kraje a tak se hlavní zpravodajská relace rozrostla o zprávy pro Karlovarský kraj a dále i větším prostorem v dalších pořadech. Kromě toho, že se stanice

---

⁴⁰ Pro připomenutí se jednalo o program, který byl poskládaný z tvorby regionálních stanic v různém poměru.

pustila do nepřetržitého vysílání, přispívala také velkou měrou do pořadů stanic ČRo 2 a ČRo 3.

„V současnosti úloha Českého rozhlasu Plzeň není tolik produkční. Úsilí stanice se zaměřuje více na vysílání, chce být rádčem a pomocníkem posluchačů. Regionální stanice veřejné služby je potřebná též pro pěstování kulturní identity občanů kraje a pro objektivní a nezávislé vysílání informací v podobě zpravodajské a publicistické. Cílem současné generace zaměstnanců a spolupracovníků ČRo Plzeň je nejen udržovat zmíněné tradiční hodnoty a zachovávat archivní bohatství, ale také modernizovat významné stavební dědictví Českého rozhlasu a města Plzně,“ píše se na stránkách ČRo Plzeň (2016) jeho poselství. Programové schéma je koncipováno jako proudové vysílání, strukturované do několika denních velkých bloků (Dobré ráno, Dopolední Koktejl, Odpolední jízda, víkendová Panorama). V těchto blocích najdete i pořady hudební nebo slovesné, které mají svoji pravidelnou periodicitu. Mluvené slovo je základním prostředkem veřejné služby rozhlasu, nejen pro zprávy a informace, ale s jeho pomocí rozhlas postihuje i atmosféru, historickou tradici a aktuální problematiku kraje. Slovo zábavné provází posluchače denně ve chvílkách humoru. Křesťanské vysílání si mohou posluchači najít ve vysílání o víkendech ve svátečních dnech.

Ředitel Zdeněk Levý (2015) ještě v Intranetu ČRo upřesňuje vztah vysílání pro Plzeňský a Karlovarský kraj: *„Český rozhlas Plzeň ve všední dny vysílá v odpoledním čase 15:00 - 17:45 hod. paralelní samostatné vysílání zvlášť pro Plzeňský a Karlovarský kraj. Karlovarské studio se v tomto čase začalo v éteru samostatně prezentovat od ledna 2007“*.

3.9 Vysílání stanice pro Prahu a střední Čechy⁴¹

Zprvu vzniklo k datu 1. dubna 1963 středočeské krajské vysílání Čs. rozhlasu a o rok později 31. srpna vzniklo krajské studio Vysílání pro hlavní město Prahu. Obě redakce si našly sídlo v rozhlasové budově v Karlíně, kde sídlí dodnes. Obě redakce fungovaly svým způsobem nezávisle na sobě, samostatného ředitele, který by je vedl, neměly. Byly pod dohledem svých šéfredaktorů. Ty ovšem měli za zády krajský a také městský výbor KSČ.

V roce 1968 se uvažovalo o sloučení těchto dvou fungujících redakcí, vedení tehdejšího Čs. rozhlasu se proti tomuto nápadu neohradilo, pouze vyčkávalo s realizací,

---

⁴¹ V současnosti známé jako ČRo Region – Praha a střední Čechy a Regina DAB Praha.

přičemž do toho vstoupily také srpnové události roku 1968. Kvůli tomu se proces sloučení odložil o 23 let. V době okupace sehrálo karlínské studio roli především při vysílání Československého rozhlasu. Stejně jako z dalších pracovišť, i zde muselo svá místa opustit mnoho redaktorů. Vysílat se začalo pro Prahu a střední Čechy až koncem září. Složení programu se po dobu normalizaci nijak zvlášť neměnil. Vysílaly se zprávy, publicistika nebo volná rozhlasová tvorba, jediná větší změna nastala v rozšíření vysílací doby.

Ješutová (2003, s. 552) pak ve své publikaci popisuje přípravu denního vysílání a relativně smutnou práci redaktorů za prakticky celé období normalizace: *„Zprávy se v době normalizace připravovaly z materiálů ČTK a z tisku. Ráno šel redaktor do Československé tiskové kanceláře, kde vyzvedl složku pro pražské a středočeské vysílání. Tyto zprávy se pak zkracovaly a doplňovaly informacemi z deníků Večerní Praha a Svoboda. Pouze výjimečně byly do zpráv zařazovány příspěvky redaktorů“*.

V roce 1990 došlo k zlomovému spojení obou vysílacích stanic, zároveň se vrátili někteří redaktoři, kteří byli nuceni své pracoviště dříve opustit. Definitivně ke sloučení došlo 2. ledna 1991 a stanice dostala název Regina Praha.

Postupně se vysílání prodlužovalo, většina pořadů byla ale předtočená a neexistoval žádný živý pořad. Samozřejmě i toto se v průběhu let 1992, 1993 a dále měnilo a stanice vysílala živě i 12 hodin denně. Od roku 1999 se stala Regina metropolitním rádiem, středočeská frekvence se totiž ukázala jako nedostatečná a nebyla na většině území středočeského kraje slyšet. Od 5. března 2001 zahájila Regina samostatné vysílání pro středočeský kraj. Odpovídalo to novému samosprávnému uspořádání České republiky a pro lepší čitelnost obou stanic došlo k přejmenování středočeského programu na ČRo Region.

Na webových stránkách ČRo Region (2016) dále komentují aktuální skladbu vysílání: *„V průběhu dne svým posluchačům poskytuje nepřetržitý proud informací převážně regionálního charakteru, aktuální i náročnější publicistiku, kvalitní hudbu a zábavu. Večer a v noci vysílá pořady určené národnostním a sociálním menšinám, komponované hudební speciály i pořady kontaktní a slovesně-zábavné“*. Je třeba podotknout, že ke stěžejním pořadům Českého rozhlasu Region patří například talk show Jana Rosáka Tandem.

3.10 Ústecké rozhlasové studio⁴²

Rádiové vysílání začalo v Ústí nad Labem v průběhu 2. světové války. Velkého významu získávalo se samotným koncem války. Z bunkru se přesunulo do tří podkrovních místností budovy spořitelny na hlavním ústeckém náměstí. Provozovatelem této stanice byl v dané době Národní výbor.

Postupně se ve vysílání začala objevovat naučná pásma, literární tvorba, besedy, četba a také se podařilo vést hudební pořady. „*Celé dopoledne se hrálo na přání posluchačů. O tyto pořady byl mezi posluchači velký zájem – k jedné písničce bylo často osm až deset přání a za každé se vybíralo 50 korun,*“ přibližuje počátky vysílání hudebního pořadu ústecké stanice Ješutová (2003, s. 556).

Kromě toho, že byla stanice přesunuta v následujících letech do rozlehlé vily bývalého německého továrníka Wolfruma, podařilo se začlenit 1. března severočeský vysílač pod Čs. rozhlas. Bohužel nebylo organizační začlenění do této národní struktury přijato s nadšením. Především proto, že byl stanici zkrácen vysílací čas na hodinu denně, přičemž byli místní zvyklí na rozsáhlejší regionální vysílání (Ješutová, 2003). Pozitivním aspektem bylo technické posílení studia, přestože ani tak nebylo nejslavnější.

V padesátých letech odpovídal obsah vysílání dané době, takže se zaznamenávalo budovatelské nadšení, socializace zemědělství a především pak politické dění a úspěšné počiny tehdejší vedoucí garnitury. Ústecká stanice se realizovala skrze zpravodajskou redakci, publicistiku, literárně-dramatickou tvorbu. Dále se rozšířila její působnost o psané reportáže, črty, fejetony, povídky, literární pásma a rozhlasové hry.

K podstatným změnám docházelo v roce 1960, kdy byly spojeny kraje, jako územně samostatné správní celky, a s tím také vysílání ústeckého a libereckého studia. Liberec přispěl fundovanou skupinou zpravodajsko-publicistických redaktorů, která dopomohla ke zkvalitnění vysílání. Stejnou měrou přispělo liberecké studio také do literárně-dramatické tvorby. Je třeba podotknout, že stanice vysílala pouze předtočené pořady a o živé vstupy se v té době pouze pokoušeli.

Významné byly pro ústecké studio především srpnové dny roku 1968, ve kterých sehrálo velkou roli. A to především proto, že vydržel vysílat nejdéle ze všech krajských studií Československého rozhlasu. Dařilo se mu to především díky nenápadnému vzhledu budovy

---

⁴² V současnosti známé jako ČRo Sever.

a jistému maskování. K tomu říká více host Vladimír Kaiser v pořadu Kamila Hertla Severočeský Atlas (2012): „*on má dobrou polohu, zvenčí vůbec nevypadá, že to vůbec nějaké rádio je, tam se odšroubovali cedulky a ti vojáci to rádio nenašli*“. Tato strategie zabrala, a proto mohlo ústecké rádio přenášet do celostátního vysílání a angažovat se v tzv. štafetě, kterou jsme si popsali výše. Postupně byly obsazovány všechny krajové stanice, které tichly podle toho, v jakém pořadí je okupační vojsko obsadilo. Ústí nad Labem se drželo mezi stálíci a patřilo mezi ty, které vysílaly nejdéle.

Po srpnových událostech přišel opět kolotoč propouštění velké části zaměstnanců, na Ústecku měli ale štěstí, protože do nových řad přišli nadaní novináři, kteří byli schopni vytvořit zajímavé publicistické a literární pořady. Konkrétnější náplň stanice pak popisuje Ješutová (2003, s. 559): „*publicistické pořady se zaměřovaly na problematiku životního prostředí a devastaci Severočeského kraje. Ekonomická publicistika byla poplatná své době a zaměřovala se hlavně na „budovatelské úsilí pracujících“*. Podobný obsah mělo i zpravodajství, [...] významné zvýšení kvality pořadů v sedmdesátých a osmdesátých letech zaznamenalo literárně-dramatické vysílání [...]“.

Postupně se ústecké stanici dařilo více rozvíjet spolupráci s ústředním vysíláním. Vyráběla pořady pro redakci zábavy, přispívala do pořadu Dobrého jitra a participovala i na tématech zemědělského a kulturního charakteru. Velký podíl na spolupráci s Prahou měla především hudební redakce.

V době od roku 1990 do 1997 prožilo dle Ješutové (2003) ústecké studio největší rozkvět publicistiky, ovšem žádný z rozhlasových žánrů na své kvalitě nestrádal. O víkendech studio přispívalo do vysílání stanice Praha svými publicistickými, literárními, dokumentárními a hudebními relacemi. V roce 1994 přešla stanice k živému vysílání a vysílací čas se postupně rozšířil. V roce 1997 se změnou ředitele šly ale všechny snahy o rozhlasovou tvorbu vníveč.

Velké změny přišly s rokem 2002, neboť 1. října začala fungovat stanice pod novým názvem Český rozhlas Sever. Zároveň se vysílání časově rozšířilo na 24hodinový program, avšak na rozvíjení rozhlasových žánrů obnovených v devadesátých letech rezignovalo.

Současný stav pak popisuje v Intranetu ČRo ředitel dvou severských stanic Milan Knotek (2015): „*Vysíláme pro Ústecký a Liberecký kraj, ale naladíte nás i ve středních nebo západních Čechách. Hrajeme vám českou hudbu od popu přes folk až k country.*

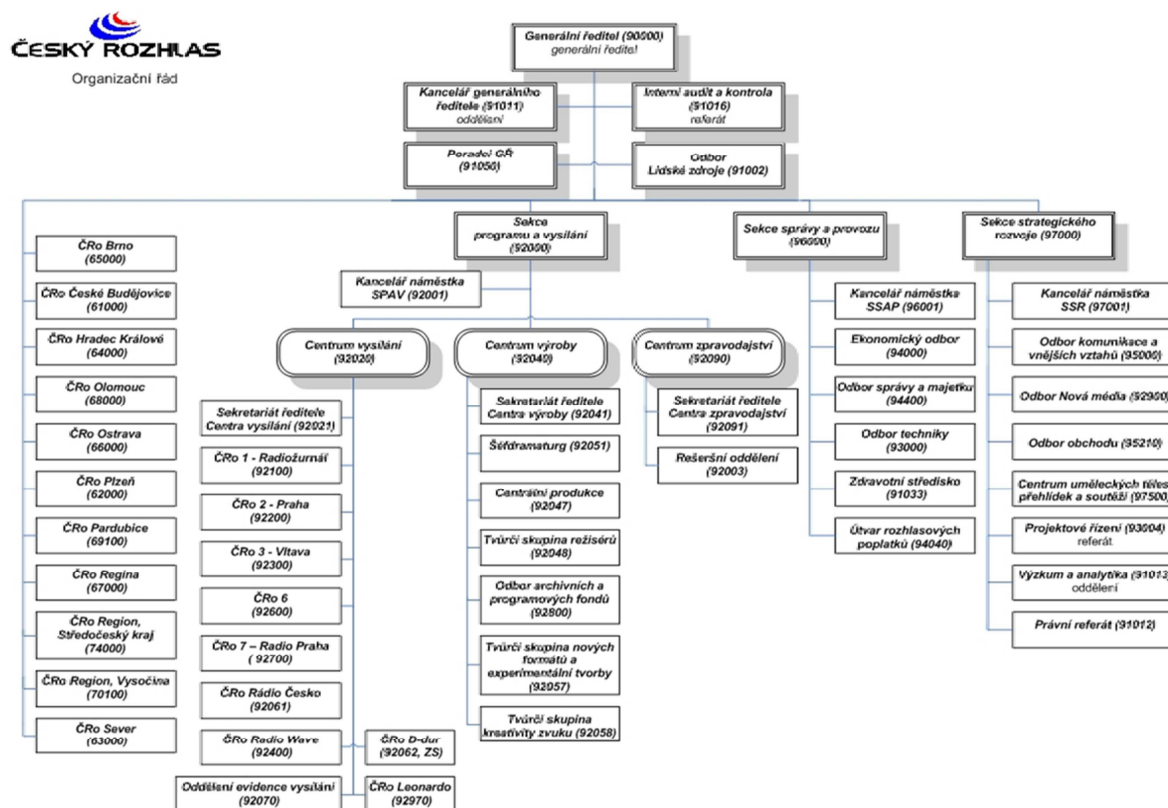
Ve zpravodajství se zaměřujeme na aktuální informace ze severu Čech. Naši publicisté vám pomůžou odhalit nevšední historii i současnost našeho regionu a uslyšíte u nás i zajímavé hosty“. Součástí ČRo Sever je také studio Liberec, které je určené posluchačům právě v Libereckém kraji. Tato stanice nabízí zhruba dvouhodinové vysílání.

4 ORGANIZAČNÍ ZMĚNY K 1. 1. 2013 A JEJICH ODRAZ VE ZPRAVODAJSKÉ, PUBLICISTICKÉ A UMĚLECKÉ PRÁCI REDAKTORŮ

4.1 Proběhlé přípravy reorganizace

Český rozhlas od devadesátých let žádnou výraznou a podstatnou změnou neprošel, o to více bylo po reorganizaci voláno. Za dlouho slibovanou a neuskutečněnou reorganizaci byla kritizována řada vedoucích manažerů Českého rozhlasu, včetně generálních ředitelů a to ze strany posluchačů, tedy plátců koncesionářských poplatků, ale také ze strany členu Rady ČRo coby dohlížejícího orgánu této veřejnoprávní instituce.

V samém počátku začaly přípravy na tento velký krok v roce 2012, tedy období, kdy byl generálním ředitelem ČRo Peter Duhan. Ten si také reorganizaci stanovil jako jeden z klíčových úkolů v rámci své kandidatury na post generálního ředitele. Pro snadnější orientaci ve vysvětlovaných změnách v tomto roce uvádíme níže Organizační řád ČRo z roku 2012.

Obrázek 1: Organizační řád ČRo za rok 2012

Zdroj: RADA ČESKÉHO ROZHLASU. *Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2012*. Rada ČRo [2013-03-27]. Dostupné z http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocní-zprava-rady-ceskeho-rozhlasu-o-cinnosti-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2011--1038925

Právě v roce 2012 prošla Sekce programu⁴³ a vysílání velkou organizační změnou, neboť bylo vytvořeno Centrum pro vysílání, Centrum zpravodajství a také Centrum výroby. Cílem vzniku jednotlivých center bylo oddělení vysílání od výroby a zároveň tím zefektivnění a zjednodušení celého výrobně vysílacího procesu. Vysílatel, kterým je myšlena stanice, se koncentruje na to, co, jak, v jaké kvalitě a atraktivitě předávat svým posluchačům – byl zařazen pod Centrum vysílání, tím byly stanice oprostěny od produkčních, organizačních a dalších činností spojených se zpravodajskou, publicistickou a uměleckou tvorbou, které je zbytečně zatěžovaly.

Centrum vysílání vzniklo (stejně jako další nová centra) 1. května 2012 a tímto dnem pod něj spadají všechny celoplošné stanice a speciální stanice ČRo a také Oddělení evidence vysílání. Hlavní funkce tohoto centra byla příprava hlavních programových priorit daného roku, tvorba a koordinace programových schémat, dramaturgie programových okruhů. Čili hlavně manažerská práce spojená s celkovou koncepcí výše uvedených stanic ČRo. Centrum vysílání zároveň určuje politiku repríz a práce s archivem a celkovou koordinaci vysílacích plánů. To byly první kroky, které měly vést k hladkému přechodu na novou organizační strukturu.

Další novou položkou v organigramu ČRo bylo Centrum zpravodajství. U tohoto centra byla velice důležitá příprava na následující „revoluční“ rok 2013 plný změn. Bylo potřeba provést přípravné kroky, které povedou k úspěšnému ostrému startu budoucího Centra zpravodajství. Od května postupně pod tímto útvarem vzniklo řešeršní oddělení, přes léto se utvořil základní tým, který mohl realizovat patřičné kroky na hladký přesun redaktorů z dosavadních stanic v rámci jednotlivých stanic ČRo do zpravodajského centra. Šlo o dosavadní zaměstnance jednotlivých regionálních stanic ČRo, kteří se do té doby nezabývali výhradně zpravodajstvím, ale také publicistikou a výrobou dalších, i zábavných pořadů. Přesunem do centra zpravodajství se jejich činnost úzce specializovala pouze na činnost zpravodajskou, ale tomu se věnujeme v práci dále. Přípravný tým Centra zpravodajství vytvořil manuál, ve kterém popsal jednotlivé procesy spolupráce se spolupracujícími složkami ČRo tak, aby fungovaly.

Třetím a posledním vzniklým centrem v rámci Sekce programu a vysílání bylo Centrum výroby. Také výstavba tohoto centra probíhala v roce 2012 postupně. Reálně

---

⁴³ O rok dříve (tedy v roce 2011) vznikla kromě Sekce programu také Sekce správy a provozu a Sekce strategického rozvoje.

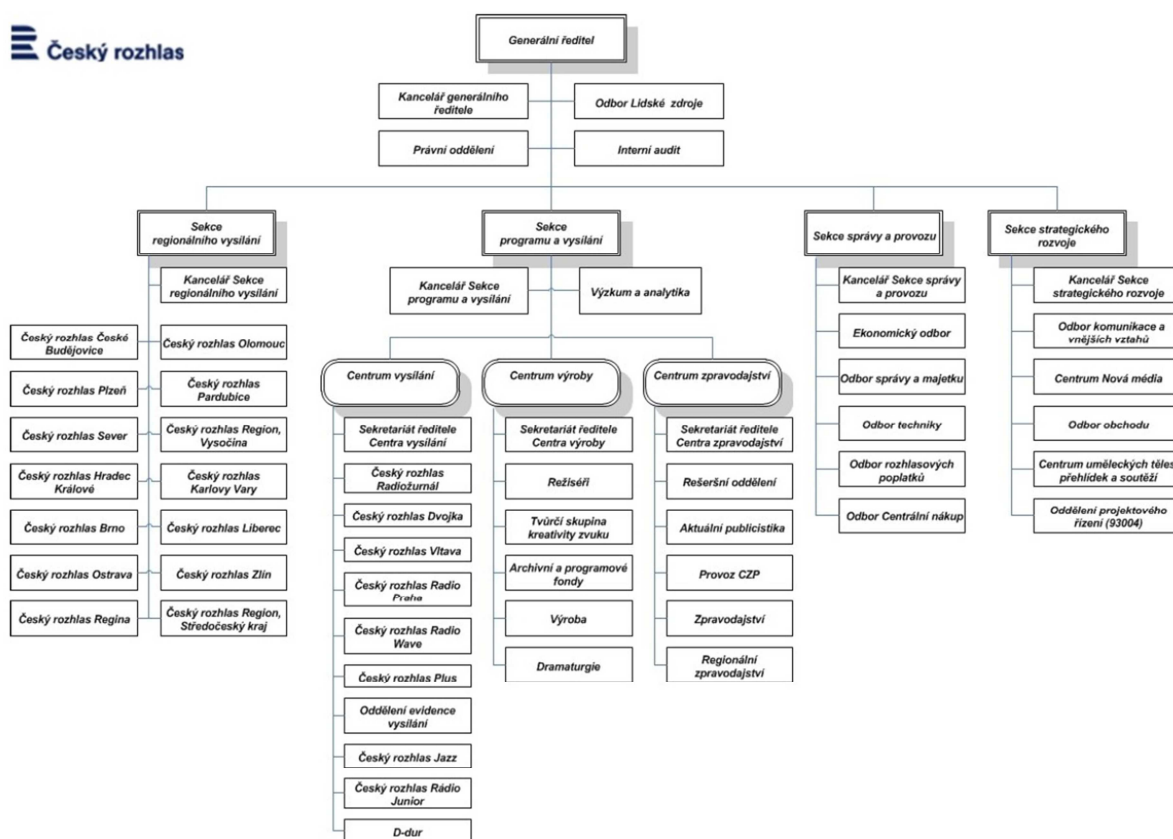
to znamenalo vytváření jednotlivých tvůrčích skupin a dalších organizačních jednotek. Šlo o rozsáhlé přesuny zaměstnanců, pořadů, finančních prostředků a také přenastavení všech organizačních, produkčních a také finančních procesů. V rámci tvůrčích skupin postupně vznikaly mikrotýmy pro děti a mládež, literárně-dramatickou tvorbu a také skupina pro tvorbu nových formátů a experimentální tvorby, publicistiky a dokumentu, dále tvůrčí skupina zábavných pořadů, pořadů pro menšiny, náboženských pořadů, popularizace vědy a techniky, kreativity zvuku. Na podzim roku 2012 byly naplánované změny představeny Radě ČRo i všem jeho zaměstnancům a jednotlivým regionům.

Už v této fázi reorganizace však vznikaly některé nelogické a zmatečné situace. Příkladem může být převedení mikrotýmu tří redaktorů připravujících vysílání pro polskou národnostní menšinu pod Centrum výroby. Doposud tento tým pracoval pod vedením regionálního studia v Ostravě a to bylo a stále zůstává jediným odběratelem programu, který „polský“ mikrotým vyrábí. Paradoxem také bylo, že nové pražské vedení týmu nebylo vůbec schopno posoudit kvalitu odvedené práce, protože odpovědná osoba neovládala polský jazyk, ve kterém je vysílání pro polskou menšinu chystáno.

Samotných regionálních stanic se změny v roce 2012 ještě příliš programově nedotkly, ale už se musely chystat na změny následující, tedy jiný systém přebírání zpravodajství a jiná struktura, kterou si vysvětlíme dále.

4.2 Strukturální změny ve zpravodajství

Jak už jsme nastínili v samotném názvu práce, prošel ČRo velice významnými změnami ve své organizační struktuře, která se výrazně dotkla práce redaktorů v regionálních stanicích. Změny probíhaly už v roce předchozím, které se ale na jejich práci ještě příliš nepodepsaly, to se mělo ovšem s rokem 2013 změnit. Opět pro snadnější orientaci níže přikládáme organizační řád ČRo tentokrát z roku 2013.

Obrázek 2: Organizační řád ČRo za rok 2013

Zdroj: RADA ČESKÉHO ROZHLASU. *Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2013*. Rada ČRo [2014-03-26]. Dostupné z http://media.rozhlas.cz/_binary/03090459.pdf

Od ledna 2013 začalo plně fungovat Centrum zpravodajství, do kterého byla k 1. lednu převedena část editorů, redaktorů a reportérů z regionálních stanic ČRo, dále reportéři zahraničních zpravodajů, redaktorů a moderátorů, editorů aktuální publicistiky a zpravodajů webu. Oproti roku 2012 můžeme vidět, že do sekce Centra zpravodajství přibýlo oddělení zpravodajství a také regionální zpravodajství. Zároveň můžeme vidět rešeršní oddělení, které zde bylo také v roce předchozím, ale oproti tomu bylo značně personálně posíleno.

Převedení zpravodajství pod centrální útvar bylo přesně tou výraznou změnou, která se podepsala na práci regionálních stanic. Najednou se tedy stalo, že zpravodajství bylo samostatně vyčleněnou redakcí, oddělenou jasně od dalších redakcí v rámci regionálních stanic. Centrum zpravodajství se tak dostává do role, kdy musí zajišťovat zpravodajství a aktuální publicistiku pro všechny regionální studia ČRo a webový zpravodajský portál zpravy.rozhlas.cz, ale musí také naplňovat potřeby zpravodajského Radiožurnálu a ČRo Plus, což bylo do té doby součástí povinností regionálních stanic. Dle Závěrečné zprávy Rady ČRo

o činnosti rozhlasu v roce 2013 je: „*přínosem tohoto procesu posílení tvůrčí debaty – tento systém vede k neustálému dialogu a domlouvání mezi editory a redaktory Centra zpravodajství a editory a šéfredaktory jednotlivých stanic a studií*“. Tato změna ovšem neznamenalala, že by se všichni krajští redaktoři zpravodajství sjeli do Prahy a odtamtud dělali svou práci. Naopak zůstali ve svých krajských městech, jen podléhali pražskému velení. Důvodů k tomuto kroku bylo hned několik a my se je pokusíme dále vysvětlit.

Jedna z věcí, která se tímto procesem podařila, bylo zefektivnění fungování hlavně ve vztahu k celoplošným stanicím. Ty totiž měly v některých částech ČR problémy s dodavatelským „servisem“ z regionů. Dříve totiž fungovaly regionální stanice tak, že vyráběly obsah pro sebe a také pro celoplošné stanice. Editoři celoplošných stanic si totiž nemohli na regionálních stanicích vynutit přednostní právo při zajišťování zpravodajského servisu pro potřeby celoplošných stanic, ty logicky nejprve pokrývaly své vlastní potřeby. Také kvalita dodávaných zpravodajských příspěvků pro celoplošné stanice byla velmi různá. Ze stávajících regionálních studií pouze část studií naplňovala kvalitativní i kvantitativní potřeby celoplošných stanic. V praxi se pak stávalo, že např. Ostrava, jejíž zpravodajský tým byl na vysoké úrovni, pokrývala největší část informací z regionů. Naopak některé regiony v celoplošné podobě vůbec slyšet nebyly.

ČRo pracoval, a doposud pracuje, v redakčním systému iNews, který měl různou úroveň využívání v jednotlivých částech ČRo a neumožňoval jednoduché sdílení. I on rovněž prošel reorganizací a nyní požadavky na společné sdílení informací ve většině případů splňuje. Velkou výhodou je i výše zmíněná možnost všech stanic ČRo (jak regionálních, tak i těch celoplošných) využívat centrální systém, ze kterého je možné použít kterékoliv téma (zprávu) pro potřeby daného studia. Z toho jednoznačně plyne také zdařilejší koordinace práce, větší možnosti výměny příspěvků, informací, zpravodajských tipů atd.

Vzhledem k tomu, že jedno souvisí s druhým i zde navazujeme na další benefit, kterým byla snazší a koordinovanější meziredakční spolupráce, tzn., že se díky téhle změně daří více propojit domácí a zahraniční zpravodajství, regionální s centrálním, ale znamená to i větší zapojení motoristické redakce nebo redakce národnostních menšin do běžného aktuálního zpravodajství. Zároveň dochází k lepší koordinaci práce řešerského oddělení, jehož výstupy se rázem staly vytěžovanější. To souvisí také s lepší součinností s archivem.

Organizační změna také vnesla jasný řád do stanovení odpovědností a procesů. Jedná se konkrétněji o jednotná pravidla pro hodnocení, odměňování, ale také zavedení jasných

pravidel a standardů pro všechny stanice (například žurnalistické zásady). Všem pomohl jednotný systém vzdělávání, školení a workshopů, které vedou k lepší personální práci, ale také se prohloubily specializace jednotlivých redaktorů. Jasným specifikováním konkrétní činnosti se tak stali redaktori fundovanější a odbornější. Díky této restrukturalizaci získali zpravodajové lepší vzdělání a týmy se přetvořily, předtím je tvořily jednotlivé regionální stanice a výstupy nebyly vždy zcela plnohodnotné, jak zmiňujeme výše. Zavedením nového systému vede také k možnosti dvojí kontroly zpráv. Jednak ho zkontrolují v Centru zpravodajství, ale pak ještě prochází kontrolou odebírajících stanic.

Zavedeny byly také jednotné technické standardy, takže se využívá jednotný redakční systém, jsou dána jasná pravidla pro technické vybavení redaktorů, dochází i například ke sdílenému využívání přenosových vozů. Technické standardy jistě dopomohly také k možnosti vést jednotné a systematické seznamy kontaktů a případných odborných respondentů. V neposlední řadě je třeba také zmínit zvýšení efektivity při vynakládání finančních prostředků na zpravodajství a také publicistku.

Vše samozřejmě nebylo tak růžové, jak se mohlo zdát. Velkým problémem byl především v převodu více než 200 zaměstnanců z jednotlivých stanic do Centra zpravodajství. Lidé v tomto novém centru se museli adaptovat a zvládnout nový systém domlouvání a vzájemné komunikace. Zároveň tyto kroky zpřetrhaly mezilidské vztahy v jednotlivých stanicích. Byla totiž svým způsobem uměle vytvořená jednotka zpravodajství spadající pod Prahu a sídlící stále v dané regionální stanici. Tento pomyslný pocit nadřazenosti posílil fakt, že vedení firmy všechna opatření, směřující ke zkvalitnění práce rozhlasových redaktorů, směřovalo v počátku změn prioritně na zpravodajská centra, přičemž zbývající články systému byly v daném okamžiku „odsunuty na vedlejší kolej“. Jde o posílení Centra zpravodajství v oblasti personální, finanční, technické apod.

Z pohledu personálního mělo striktní oddělení redakcí zpravodajství a například publicistiky dopad na nahraditelnost pracovníků (vzájemné) zastupování v redakcích jednotlivých regionálních studií. Tato situace ostatně přetrvává dodnes a projevuje se například v období, kdy se ve zvětšené míře čerpá dovolená, tedy letní měsíce. Redaktori jsou prakticky nuceni pracovat nad rámec svých povinností, tedy produkovat příspěvky „do zásoby“, aby po dobu jejich dovolené byl zabezpečen běžný programový servis.

Jako další negativum lze vnímat také horší operativnost regionálních stanic, co se týká rychlosti zpravodajství. Vzhledem k tomu, že musí objednávat jednotlivé příspěvky

přes Centrum zpravodajství, dochází ke zpomalení procesu a zpravodajská informace se dostává do vysílání v mnoha případech později, než je žádoucí. Na tomto místě je třeba poznamenat, že je řeč o zprávách zvučených, ve čtených zprávách s tímto není problém a regionální stanice si je tvoří samy. Důležitý je také fakt, že v případě přetlaku objednávek mají v systému práce Centra zpravodajství vždy přednost celoplošné stanice Radiožurnál a Plus, regionální studia musí počkat.

Tyto problémy z interního prostředí ČRo prosákly v době nejdramatičtějších změn také do masových médií. Zasloužili se o to především bývalí zaměstnanci ČRo, kteří museli kvůli restrukturalizaci a deklarovaným personálním úsporám ČRo opustit, anebo odešli sami a jako důvod uvedli nespokojenost s prováděnými změnami. V článku Válkové (2013) na idnes.cz například stojí citace jednoho v článku nejmenovaného bývalého zaměstnance ČRo: „Vedle sebe nyní existují dvě paralelní struktury, Radiožurnál a centrum zpravodajství, mezi kterými vznikají třenice. Výsledkem je, že se množí z různých stran požadavky na redaktora, tím přibývá velké množství práce a on nemá čas věnovat se jakémukoliv tématu do hloubky“. Za Centrum zpravodajství na toto reagovala jeho šéfredaktorka Naděžda Petrová relativně vlažně. Tvrdila, že takovéto kontinuální zpravodajství potřebuje ze strany redaktora odolnost vůči stresu a připouští, že opravdu vzrostly požadavky na pracovní výkon, ale nejednalo se o nic, co by nikterak vybočovalo z běžné praxe.

Poznámka bývalého rozhlasového redaktora Centra zpravodajství, je v kontextu s uvedenými změnami velmi zajímavá. Jde totiž o dlouhodobý trend nejen ve zpravodajství ČRo, ale masových médií vůbec. ČRo, stejně jako jeho konkurenti na trhu, postupně zkracuje délku svých zpravodajských příspěvků ve snaze udržet maximálně pozornost posluchače. V důsledku to ale znamená, že posluchač dostává jen povrchní informaci, protože redaktor nemá v tak krátkém časovém úseku šanci sdělit všechna důležitá fakta a současně, spolu s nárůstem objemu práce, nemá ani čas věnovat přípravě příspěvku potřebný čas. Dále se pak v médiích objevily na portálu idnes.cz titulky charakteru: *Český rozhlas přeoral stanice a pobouřil posluchače i zaměstnance* nebo *Z Českého rozhlasu odcházejí zaměstnanci, vadí jim změna ve zpravodajství*.

Data o počtech zaměstnanců v rámci jednotlivých regionálních stanic jsou dostupná v dokumentech Rady ČRo pouze v roce 2012, v roce následujícím takto rozepsaná data k dispozici nemáme, a proto nelze určit, nakolik se změna organizace ČRo podepsala právě na tomto ukazateli. Faktem ale zůstává, že v souvislosti s restrukturalizací dostávají regionální

studia ČRo každoročně nařízení od vedení ČRo průběžně snižovat počet zaměstnanců. Práce, která po těchto odcházejících lidech zůstává, je rozvrstvena mezi zbylé pracovníky. V souvislosti s již výše uvedeným problémem snížené zastupitelnosti, to je ale v mnoha studiích velmi obtížné. Dle výše uvedené Tabulky 2 můžeme jediné říci, že v úhrnu zaměstnanců v roce 2013 přibýlo hned 15. Nelze ale podle tohoto čísla vydedukovat, zda byly posíleny jednotlivé regionální stanice či management ČRo jako takového.

Radě ČRo přišel dokonce otevřený dopis občanského sdružení Slovo o slově. Tento dopis byl mířen i proti restrukturalizaci, která dle nich měla nepříznivý dopad a způsobila také posluchačskou nespokojenost.

Duhan (2014, s. 7) vidí situaci po restrukturalizace veskrze velice pozitivně a shrnuje fungování Centra zpravodajství následovně: *„měsíčně odbaví přes 15 000 zpráv a příspěvků, všechny procházejí schvalováním a jsou dohledatelné v redakčním systému. Postupně došlo k jasnému definování postupů a pravidel, kompetenci a zodpovědnosti jednotlivých zaměstnanců. Podařilo se nastavit kariérní řád, zlepšit koordinaci práce, [...] zajistit jednotné technické standardy a postupně byly dovybavovány jednotlivé redakce [...]“*.

4.3 Vznik Sekce regionálního vysílání

Ke třem základním sekcím ČRo, které vznikly už v roce 2011 (Sekce programu a vysílání, Sekce strategického rozvoje a Sekce správy a provozu) přibyla od roku 2013 také Sekce regionálního vysílání⁴⁴, čímž se dostala také tato sekce pod přímé vedení generálního ředitele a byly do ní 1. října 2013 zařazeny všechny regionální stanice. Úkolem téhle nově vzniklé sekce je dohled nad jednotlivými regionálními stanicemi, nad jednotnou hudební dramaturgií, dále bylo úlohou stanovovat programové priority regionálních stanic ČRo pro daný rok. Vznikl manuál na odpojování jednotlivých regionálních stanic a také dohled nad uvedením těchto „odpojováků“ do praxe. Zároveň měla tato nová sekce koordinovat zařazování celorozhlasových programových a marketingově komunikačních projektů do programu sítě regionálních stanic a dohlížet na součinnost regionálních stanic mezi sebou. Jednalo se tedy ze strany nově vzniklé sekce o celkové dohlížení a koordinaci nad všemi regionálními útvary v rámci ČRo. To je patrně největší zásah do samostatnosti regionálních studií ČRo, které do té doby ovlivňovaly svou strukturu a program především samy, byť

---

⁴⁴ V současné době tedy v roce 2016 je toto dělení opět jiné. Pod generálního ředitele spadají konkrétně sekce: Regionální vysílání, Program, Výroba, Zpravodajství, Nová média (zcela nový útvar), Ekonomika a správa a Technika.

se souhlasem vedení rozhlasu. Je třeba také dodat, že právě zařazení „odpojováků“ a sdílených pořadů do sdíleného vysílání regionálních studií, se v samotném začátku změny setkávalo s negativními ohlasy posluchačů. Vadil jim zejména fakt, že ve vysílání neslyšeli jim známé hlasy a naopak slyšeli pořady a hlasy v nichž se mluvčí prezentovali středočeským dialektem. Ten právě cílová skupina posluchačů regionálních stanic (40 a výš) akceptuje jen velmi neochotně.

Je třeba zmínit, že do Sekce regionálního vysílání se 1. října připojily také tři nové samostatné stanice a to ČRo Karlovy Vary, ČRo Liberec a ČRo Zlín. V tu chvíli bylo možné říci, že v každém krajském městě sídlí regionální stanice. V čele regionální stanice stojí ředitel, přičemž v současné době vede jeden ředitel dvě rozhlasová studia, v následující podobě: Ostrava s Olomoucí (ředitel Josef Podstata), Brno se Zlínem (ředitel Jaromír Ostrý), České Budějovice s Jihlavou (ředitel Zdeněk Duspiva), Plzeň s Karlovými Vary (ředitel Zdeněk Levý), Ústí nad Labem s Libercem (ředitel Milan Knotek), Hradec Králové s Pardubicemi (ředitel Pavel Kudrna) a Praha se Středními Čechami (ředitel Tomáš Pancíř).

Velkým úkolem Sekce regionálního vysílání pro rok 2013 byla příprava a realizace první fáze koncepce vzniku sítě regionálních stanic ČRo, přičemž tento projekt nesl název Regiony 2014. Tento projekt si kladl podle Duhana (2014) za cíl „*vytvoření jednoduché a přehledné struktury sítě regionálních stanic, která bude mít efekt v podobě zkvalitnění vysílání a tím i zvýšení poslechovosti a podílu na trhu regionálních stanic, a tedy Českého rozhlasu jako celku*“.

V rámci tohoto projektu pak běžely práce na nových formátových hodinách pro regiony, byla dokončena společná hudební databáze, kterou zmiňujeme i výše, ta měla zároveň respektovat hudební regionální odlišnosti, vznikla nová znělka regionálních stanic a také nová grafika. Vize o respektování regionálních odlišností v hudební produkci však naplněna nebyla. Spíše naopak – v současné době regionální studia nesmí svévolně zasáhnout do podoby tzv. playlistů, tedy do plánu vysílané hudby, který je pro všechna regionální studia naprosto totožný. Jedinou výjimkou tvoří hodinové komponované pořady. Do playlistu těchto hodin může, na základě žádosti regionálního studia, hudební redaktor zasáhnout a playlist částečně upravit s ohledem na hosta, který ve vysílání je. Kupříkladu, bude-li hostem ve vysílání ČRo Ostrava písničkář Jaromír Nohavica, patrně, určitě bude nesmyslné hrát naplánovanou písničku Jaroslava Hutky, který je Nohavicovým velkým kritikem a dokonce na něj složil hanlivou písničku.

Všechny tyto změny vedly k další fázi projektu Regiony 2014, ve které se ladily marketingově-komunikační plány regionálních stanic na rok 2014, sjednotila se struktura regionálních stanic ČRo v systému iNews (zmíněný výše), vznikl grafický facelift webových stránek všech regionálních stránek a několik dalších kroků.

4.4 Fungování regionálních stanic v oblasti publicistiky

Je pochopitelné, že výrazné strukturalizační změny se odrazily v práci jednotlivých regionálních stanic a také v práci jednotlivých redakcí. Byla finalizována programová schémata jednotlivých stanic. Program regionálních stanic se pak dal dle Výroční zprávy Rady ČRo (2014, s. 17) charakterizovat jako: „*informační (regionální zpravodajství, počasí a doprava), servisní (spotřebitelský servis a poradny – orientace na běžné každodenní problémy posluchačů a nabídka pomoci při jejich řešení)*“. Zároveň regiony klasicky pokračovaly ve svých programech zábavných, kde mluvíme o talk show, písničkách na přání či jiných specializovaných pořadech, zároveň se zachovaly interaktivní formy pořadů, kde dochází ke kontaktu s posluchači. Lze tedy říci, že publicistiku si jednotlivé regionální stanice ve výsledku vyrábí samy, díky rozdělení zpravodajství a publicistiky získali jednotliví redaktoři lepší vzdělání a fundovanost v konkrétních žurnalistických žánrech.⁴⁵ Svou tvorbou ale také přispívají do celoplošných stanic a jednotlivých níže popsanych pořadů.

K roku 2013 probíhal projekt společného nočního vysílání regionálních stanic, na kterém se podílela všechna studia a přispívají do něj svými pořady. Jak to v reálu vypadalo, se pokusíme popsat níže. Je třeba brát ohled na to, že je pracováno s programovou strukturou z roku 2014, která se už více či méně změnila. Na nastínění a konkrétnější pochopení problematiky to však nemá vliv. Zároveň rozebíráme programovou strukturu všedního dne, který zahájíme vždy půlnocí.

Od půlnoci do pěti do rána vysílají všechny regionální stanice společný program, na jehož tvorbě se podílejí, ale je vysílána centrálně. Následně se regionální stanice odpojují od společného vysílání a v celou začínají zprávy jednotlivých regionů. O tohoto ranního zpravodajství pak vysílaly stanice svůj program, který měl obdobnou strukturu, ale byl v jejich osobité režii.

---

⁴⁵ Publicistika je tvorba zaměřená na publikum a komentuje nějaké aktuální témata, nejčastěji politická, ekonomická či sociální. Oproti zpravodajské činnosti se dá odlišit například tím, že je zde více subjektivního náhledu samotného autora.

V jednu hodinu po poledni pak vysílaly regionální stanice své zprávy i se Zelenou vlnou⁴⁶. Po ukončení zpravodajství pak regionální stanice přebírají společný pořad Česko – země neznámá.

Od dvou hodin se opět regionální stanice odpojují od centrálního vysílání a vysílají své zprávy z jednotlivých regionů a následně po zpravodajství opět vysílají svůj program, který běží až do pěti hodin odpoledne. Poté se opět vysílají všechny regionální stanice stejný program, tentokrát Humoriádu. Od skončení pořadu (tedy v pět hodin odpoledne) následuje opět samostatné vysílání regionálních stanic, které končí v sedm hodin, kdy přebírají regionální stanice společné vysílání zpráv. Některé stanice mají výjimku a jejich samostatný program ještě pokračuje do půl osmé⁴⁷. Následně běží večerní, potažmo noční program až do páté hodiny ranní. Do tohoto nočního programu musejí jednotlivé regionální stanice přispívat.

Nový systém tedy nastolil přebírané společné pořady a obdobnou strukturu pro všechny regionální stanice. Dále se blíže podíváme na to, jaké tyto společné pořady byly vlastně vysílány a jestli se na jejich tvorbě mohly regionální stanice podílet či nikoliv.

- ***Česko – země neznámá, aneb prověřte znalosti o naší zemi***

Pořad, díky kterému můžou posluchači poznávat naši zemi a to navíc formou zábavné hry, ve které je možné získávat také spoustu zajímavých cen. Jedná se o populárně-naučný interaktivní kvíz o ČR, který je vysíláný každý všední den. Do tohoto pořadu musejí všechny regionální stanice přispívat svými publicistickými příspěvky i souvisejícími soutěžními otázkami v rámci soutěže, která celý pořad provází. Naplňování tohoto pořadu probíhá podle předem stanoveného harmonogramu a v zásadě platí, že každá regionální stanice týdně přispívá 1-2 reportážemi na téma, které autor předem nabídne editorovi, nebo jej editor zadá. Tento pořad vysílají všechny regionální stanice⁴⁸.

---

⁴⁶ Zelená vlna přináší řidičům aktuální a ověřené zprávy ze silnic. Informace jsou získávány z více zdrojů, ale jedním z těch nejdůležitějších jsou dobrovolní zpravodajové.

⁴⁷ Příkladem takové výjimky může být ČRo Ostrava, který v této půlhodině vysílá pořad pro polskou menšinu s názvem „Vydarzenia“. Je v polském jazyce a určen posluchačům žijícím v oblasti česko-polského příhraničí v rámci působnosti ČRo Ostrava, tedy v rámci Moravskoslezského kraje. V tomto směru je práce ČRo Ostrava výjimečná, protože všechna ostatní vysílání pro národnostní menšiny (pro Romy, Slováky apod.) jsou vysílána celoplošně.

⁴⁸ V roce 2014 dostalo například Brno výjimku, protože vysílalo speciály k 90. výročí vzniku ČRo Brno – dle tohoto lze také posoudit, že i v dané struktuře je umožněna jistá operativnost.

- ***Humoriáda, aneb hodina plná humoru na přání***

Humoriáda je interaktivní pořad, jehož režiséři jsou sami posluchači. Ti mají možnost prostřednictvím hlasování po telefonu nebo SMS zprávou možnost vybírat scénku oblíbeného českého herce, komika nebo režiséra. Pořad vysílají všechny regionální stanice, do jeho obsahu však nemohou přispívat.

- ***Hobby magazín, aneb pořad pro všechny, kteří se neradí nudí***

Hobby magazín je pořad ze světa kutilů, zahrádkářů a chalupářů, ve kterém se vám dostává dobrých rad, pomoci a inspiraci. Pořad je také určen pro milovníky zvířat. Do tohoto pořadu mají možnost přispívat všechny regiony. V premiéře ho vysílají všechny regionální stanice s výjimkou ČRo Budějovice (v době premiéry vysílá Písničky pro radost) a ČRo Brno (v době premiéry vysílá pořad Apetýt)⁴⁹, v repríze ho však vysílají už všechny stanice.

- ***Pochoutky, aneb kulinární průvodce pro všechny milovníky jídla***

Pořad si klade za cíl být průvodcem české i mezinárodní gastronomie. Posluchačům jsou servírována nejzajímavější jídla ze světa dobrého jídla a pití. Zároveň se jim dostává užitečných informací, rad a také tipů od profesionálních kuchařů. V Pochoutkách jsou také sledovány trendy v gastronomii a regionální kuchyně. I do tohoto pořadu musejí všechny regionální stanice přispívat svými publicistickými příspěvky. Naplňování tohoto pořadu probíhá podle předem stanoveného harmonogramu a v zásadě platí, že každá regionální stanice týdně přispívá 1 reportáží na téma, autor předem prokonzultoval s režisérem pořadu. V premiéře pořad vysílají všechny stanice opět s výjimkou ČRo České Budějovice a ČRo Brno, které spolu se všemi dalšími regionálními stanicemi vysílají pořad v repríze.

- ***Pochoutky na talíři***

V tomto případě se jedná o hodinovou talk-show, která se odehrává v reálné kuchyni s profesionálním kuchařem, který „vaří naživo“. Do tohoto živého vysílání stanice nepřispívají a vysílá ho pouze ČRo Region, střední Čechy, ČRo Region, Vysočina, ČRo Olomouc a ČRo Sever. Ostatní stanice přecházejí na svůj regionální program.

---

⁴⁹ V obou případech je brán ohled na popularnost daných programů v jednotlivých krajích.

- ***Co vy na to, doktore?***

Pořad, ve kterém známi doktoři glosují události uplynulého týdne. Může se jednat o lékaře, zvěrolékaře, právníky, doktory filozofie, přírodních věd nebo pedagogických věd. Zajímavé, neotřelé a někdy i trochu kontroverzní, ale hlavně vtipné aktuální události vždy komentuje čtveřice glosátorů. Do tohoto vysílání stanice nepřispívají. Všechny regionální stanice, kromě ČRo Plzeň⁵⁰, tento pořad v premiéře vysílají. V repríze je pak vysílán všemi regionálními stanicemi.

- ***Posezení v divadle, aneb neočekávaný dýchánek***

Jedná se o zábavnou talk-show natáčenou v Divadle Alfa v Plzni. K humornému povídání jsou zvány méně či více známí herci, zpěváci, spisovatelé či lidé nejrůznějších profesí. Ani do tohoto pořadu nemohou regionální stanice přispívat, ale vysílají ho všichni. Výjimku i v tomto případě tvoří ČRo Brno⁵¹.

- ***Hvězdné návraty***

Jednu hodinu tohoto pořadu máte možnost strávit s jednou osobností české zábavy. O této osobnosti máte možnost se dozvědět něco o osobním i pracovním životě. Zároveň jsou pouštěny různé pěkné ukázky z tvorby vybraného herce či komika (může se jednat o televizní scénky, filmová nebo divadelní seskupení, rozhlasové ukázky. Tento pořad vysílají všechny regionální stanice.

Podle výše uvedených informací lze vyvodit, že v mnoha případech mohou regionální stanice přispět do jednotlivých pořadů, zároveň není nastíněný program zcela striktní. Jsou udělovány různé výjimky, které reflektují potřeby daného regionu.

4.5 Fungování regionálních stanic v umělecké tvorbě

Redaktorů v rámci umělecké tvorby v regionálních stanicích se změny nikterak výrazně nedotkly. Dále pokračovali ve své předchozí činnosti, tedy že tvoří specializované umělecké pořady. Občas dostávají také požadavky od ČRo Vltava případně dalších celoplošných stanic na tvorbu konkrétních pořadů, případně na některých participují.

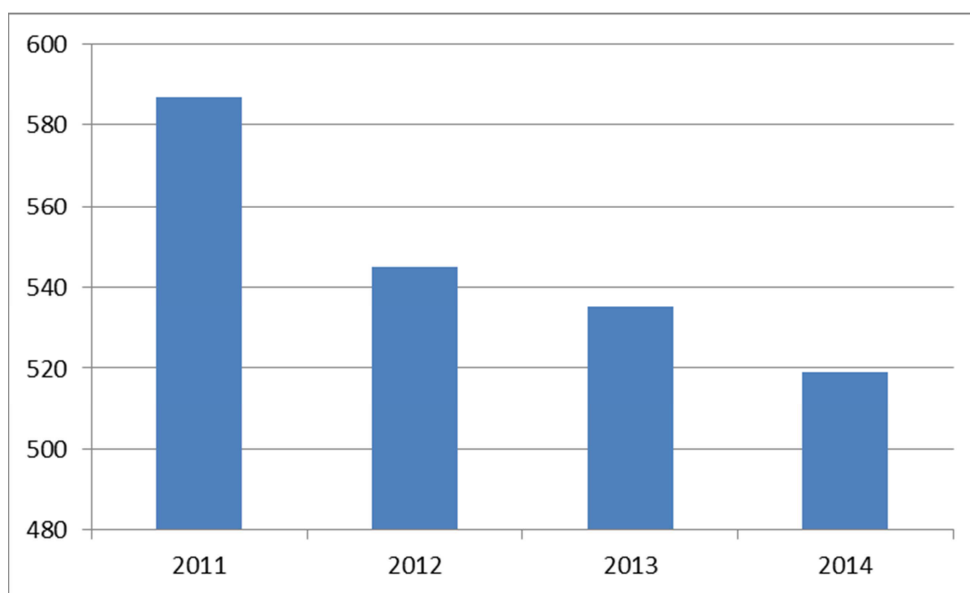
⁵⁰ Plzeňská stanice tou dobou vysílá talk-show Posezení v divadle, které se odehrává v plzeňském divadle Alfa.

⁵¹ Brněnské studio tou dobou vysílá pořad Stříbrný vítr, který je oblíbeným pořadem ČRo Dvojky.

Jedinou zásadní změnou byl fakt, že redaktoři produkující uměleckou tvorbu už nemuseli přispívat do běžného zpravodajství a publicistiky, což trvá dodnes. V některých regionálních stanicích ale spolupráce s uměleckými redaktory přetrvává dodnes (především na základě léty tvořených vazeb). Redaktoři z oblasti umělecké práce tak nad rámec své činnosti občasně přispějí do běžné publicistiky, například k tématu, na kterém právě pracují (může to být nová rozhlasová hra, dramatizace literárního díla atd.) Fakt, že už ale vůbec nepřispívají do zpravodajství lze vnímat veskrze pozitivně, neboť ve zpravodajství nejsou žádoucí literární, umělecké sklony a květnatost. Zprávy jsou psány pro ucho nikoliv oko. Nežádoucí jsou tak i nadbytečné výplně, knižní zabarvení, při kterém jsou používány výrazy jako jenž, však, avšak, neboť atd., dále to jsou archaismy apod. Pro uměleckou tvorbu jsou ale žádoucí a mají v ní svůj jazykový i časový prostor.

4.6 Poslechovost regionálních stanic

Reorganizace, která způsobila změny ve fungování regionálních stanic, si kladla za cíl také zkvalitnění obsahu pro své posluchače a to jednak proto, aby neztratily regiony přízeň svých posluchačů, ale také aby odpovídaly moderním trendům v rádiovém vysílání. Nelze říci, zda mohla mít tato restrukturalizace více kladný dopad na čísla týkající se poslechovosti. Každopádně v úhrnu v letech 2011 až 2014 (viz Graf 1) snižující tendenci tato změna nepotlačila.

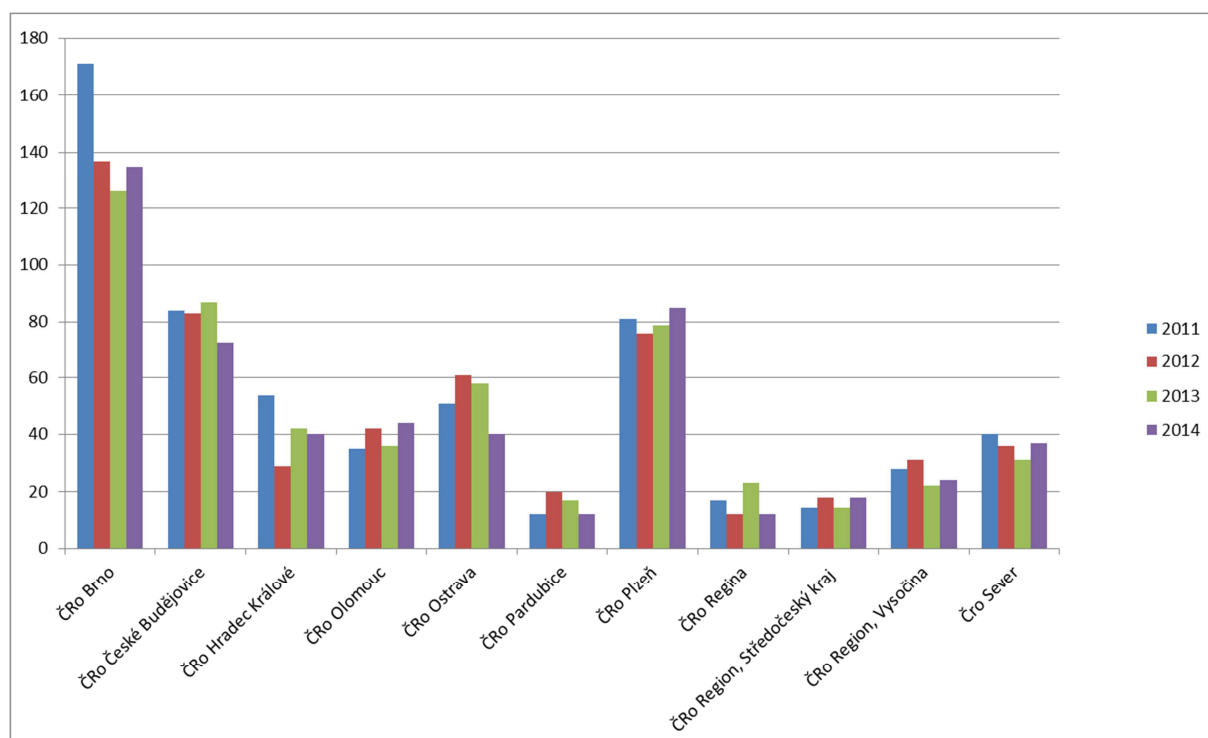

Graf 1: Poslechovost všech regionálních stanic v tisících posluchačů za den
Zdroj: Výroční zpráva Rady ČRo o činnosti Českého rozhlasu z roku 2011, 2012, 2013 a 2014

V tomto ohledu jsme se ale podívali na situaci blíže a zaměřili jsme se i na jednotlivé regionální stanice. Podle Graf 2 mohla mít totiž tato změna na některé stanice vliv pozitivní. ČRo Brno zaznamenalo velký propad především z roku 2011 na rok 2012 a tato klesající tendence se ho držela i v roce následujícím. Naopak českobudějovický ČRo držel poslechovost relativně konstantně a v roce 2013 lze zaznamenat mírný nárůst (v roce 2014 ale zaznamenáváme silný propad). U ČRo Hradec Králové vidíme velký posun, z 29 tisíc posluchačů za den v roce 2012 se vyšplhala poslechovost v roce 2013 na 42 tisíc, v tomto ohledu se jedná o největší skok ve všech sledovaných stanicích za období 2012 v porovnání s rokem 2013.

Velkými výkyvy v průběhu let 2011 až 2014 procházel ČRo Olomouc. Ve sledovaném období let 2012 a 2013 zaznamenáváme pokles, který čítá propad ve výši 6 tisíc posluchačů. Ostravský ČRo zaznamenává v roce 2012 nárůst, naopak jde pak ale jeho poslechovost dolů, v roce 2013 je to 58 tisíc posluchačů a v následujícím roce je propad ještě větší. ČRo Pardubice se pohybuje ve velice nízkých číslech po celou dobu čtyř sledovaných let. Na výsluní se ocitl v roce 2012 s počtem posluchačů 20 tisíc, v roce následujícím se tento počet o 3 tisíce snížil.

Plzeň je po Českých Budějovicích a také po Hradci Králové jednou ze stanic, ve které se mohla reorganizace pozitivně podepsat. V roce 2013 zaznamenal ČRo Plzeň nárůst o 3 tisíce posluchačů a jeho rostoucí tendence byla i v roce následujícím. Může se zdát, že zmíněné velké změny, které v ČRo proběhly, mohly v roce 2013 pomoci ČRo Regina, která výrazně stoupla na 23 tisíc posluchačů, v roce 2014 ale spadla na svou původní poslechovost 12 tisíc posluchačů za den. Nepříliš dobře na tom byl také ČRo Region, Středočeský kraj, který zaznamenal v roce 2013 pokles, ale v roce následujícím se dostal na svou původní poslechovost z roku 2012. ČRo Region, Vysočina měla ve sledované době od 2011 do 2014 nejvyšší poslechovost v roce 2012 a v následujícím období měla výrazný pokles o 9 tisíc posluchačů. ČRo Sever taktéž nezaznamenal pozitivní růst, naopak v roce 2013 klesl počet posluchačů o 5 tisíc posluchačů, v dalším roce se ale dostal na 37 tisíc posluchačů za den a tím o 1 tisíc předčil rok 2011.

Graf 2: Poslechovost jednotlivých regionálních stanic v tisících za den
Zdroj: Výroční zpráva Rady ČRo o činnosti Českého rozhlasu z roku 2011, 2012, 2013 a 2014.

Dle sledovaných dat nelze tedy říci, že by reorganizace působila na poslechovost regionálních stanic pozitivní či negativně. Někde byla klesající tendence potlačena jinde naopak více podpořena. V úhrnu všech regionálních stanic je ta tendence ale jasná. Nárůst zaznamenaly z roku 2012 na rok 2013 pouze stanice ČRo České Budějovice, ČRo Hradec Králové, ČRo Plzeň a ČRo Regna, přičemž jediná Plzeň si udržela rostoucí tendenci i do roku následujícího.

Rozdílnost, jak v jednotlivých regionech České republiky posluchači reagovali na změny programu regionálních stanic, jen potvrzuje předpoklad, že se požadavky posluchačů v různých částech ČR různí. Jde nejen o požadavky na obsah zpravodajství, publicistiky a zábavy, ale hlavně o požadavky na hudební nabídku stanic. Jak bylo už výše zmíněno, regionální studia ČRo musela povinně přejít na jednotné playlisty bez ohledu na fakt, jaká byla do té doby zvyklost místní stanice a tedy i zvyklost jejich posluchačů. Změna v hudebním formátu vůbec nezohledňovala konkurenci v oblasti privátního sektoru. Zatímco některým regionům ČRo mohla změna v hudebním formátu pomoci a nových posluchačů získat více, než ztratila těch starých, jiným naopak mohla uškodit. Přiblížily se totiž hudebnímu formátu privátní konkurence, která pro ně do té doby konkurencí nebyla.

4.7 Další významné změny v ČRo

Změny se udály také ve vysílání celoplošných stanic. Od 1. března 2013 byla spuštěna nová analyticko-publicistická stanice ČRo Plus. Stanice, která je jedinou stanicí mluveného slova v českém éteru, vznikla namísto stanic ČRo 6, ČRo Rádio Česko a ČRo Leonardo. ČRo Plus tedy doplňuje celoplošné stanice Českého rozhlasu: ČRo Radiožurnál, ČRo Dvojka a ČRo Vltava. Je tedy další zpravodajsko-publicistickou stanicí.

V roce 2013 došlo ke změnám v nabídce digitálních stanic ČRo. Například vznikla stanice, která cílí na dětské posluchače ČRo Radio Junior a hudební žánrová stanice ČRo Jazz. Rádio Junior a ČRo Jazz doplnily škálu už dříve existujících stanic ČRo D-Dur a ČRo Radio Wave. V rámci optimalizace procesů ČRo došlo také k některým změnám ve struktuře a zařazení organizačních útvarů v Sekcích správy a provozu, strategického rozvoje a útvarech přímo podřízených generálnímu řediteli, jako např. převedení Právního oddělení do přímé řídicí působnosti generálního ředitele a některé další.

Kromě zmíněné restrukturalizace došlo také k výraznému rebrandingu ČRo. Velkou měrou se na tomto podílela změna loga. Přestože ČRo deklaroval, že bude šetřit, na změnu své vizuální tváře a související reklamy v následujících letech vyčlenil více než 16 milionů korun. Ředitel ČRo Peter Duhan v rozhovoru pro iDNES.cz řekl, že vynaložení peněz za nová loga bylo nezbytností. Pomohou rozhlasu například v jeho kulturních aktivitách v rámci Evropské vysílací unie. Nová vizuální značka vyšla ČRo na 2,2 miliony korun, její zavedení dalších 5 milionů korun. Výměna všech reklamních poutačů a souvisejících nosičů logotypů probíhá komunikace dodnes, včetně např. výměny interiérového značení v budovách ČRo.

Do té doby měly regionální stanice regionální loga s manuály a vše, co je s nimi spojené. Vycházely tedy s jednotné celorozhlasové koncepce, která byla kromě značky rozhlasu postavena také na třech národních barvách – červené, modré a bílé, což mělo mimo jiné symbolizovat „národnost“ a veřejnoprávní statut ČRo. Rebranding vytvořil zcela nové portfolio značek rozhlasových stanic. Ondřej Aust (2013) na portálu Mediář uvádí: *„Logem je stylizované, přerušované písmeno R. Základní barva je tmavě modrá, Radiožurnál má nejvýraznější červenou, třeba nová stanice mluveného slova Český rozhlas Plus oranžovou“*. Regionální stanice pak dostaly jednobarevné označení pastelově zelené barvy viz Obrázek 3.

Obrázek 3: Ukázka podoby regionálního loga

Zdroj: AUST, Ondřej. Český rozhlas představil své logo, od studia Marvil. Mediář [online]. 27. 2. 2013 [cit. 2016-04-06]. Dostupné z <http://www.mediar.cz/cesky-rozhlas-predstavuje-sve-nove-logo-od-studia-marvil/>

Toto logo v mutacích jmen daného regionu používají všechny stanice. Barva se stala také jednotícím prvkem pro webové stránky jednotlivých stanic. Úvodní stránky tedy mají stejnou barvu, strukturu a podobu. Hlavičky jednotlivých stanic se pak liší (nikoliv barvou). Například u ČRo Ostrava můžeme vidět siluety těžebních věží, ostravskou radnici, u ČRo Olomouc pak zase koukáme na ilustraci sloupu Nejsvatější Trojice a u ČRo Brno vidíme známý „Špilas“ nebo známý Petrov. Jinými slovy je hlavička každé regionální stanice charakteristická právě pro ten daný region.

Zásadní změnou prošla také hudební grafika regionálních stanic, která souvisela se sjednocením programu. Jednotná hudební grafika obnášela nejen nové názvy některých regionálních stanic, ale také změnu základního hudebního motivu identifikací regionálních stanic, včetně profilových pořadů. U některých regionálních stanic se podařilo zachovat typické hudební motivy, jiné o ně přišly. Historické kontexty byly zachovány například u motivu „Okolo Hradce“, nebo „Daleká, široká je cesta po Holomóc“. Naopak z vysílání ČRo Ostrava natrvalo zmizel motiv Janáčkových Pilek, který produkty ČRo Ostrava provázel po několik desetiletí a symbolizoval mimo jiné propojenost této stanice s kulturou moravskoslezského regionu.

Regiony zároveň dostaly jednotný „identifikační“ staniční hlas, jímž se stal herec Lukáš Hlavica. Nová zvuková grafika je dílem autora Mariana Balaty z NoiseActivity.cz. Studio přímo skládalo či se podílelo na vzniku identit ČT Sport, TV Óčko, TV Nova

(Talentmania), MTV a řady dalších. Rovněž vytvořilo studio zvukový obal pro ČRo Radiožurnál.

Reorganizace, která probíhala v letech 2012, 2013 s dopady i do dalších let byla veskrze pozitivním krokem, který se odrazil ve fungování mnohých sekcí v rámci struktury ČRo. V současné době dochází ke zjednodušování (a tím i větší přehlednosti) organizační struktury. Pod současného generálního ředitele Reného Zavorala spadají jednak Regionální vysílání, Program, Výroba, Zpravodajství, Ekonomika a správa a Technika, ale zcela nově také Nová média. Krok vytvoření takovéto sekce měl přijít pravděpodobně o dost dříve, aby odpovídal potřebám společnosti, ale lepší pozdě nežli vůbec. Do této nové sekce se řadí multimediální oddělení, redakce online obsahu a také oddělení programátorů.

5 ZÁVĚR

Český rozhlas je na cestě ke svému stému jubileu⁵² a za dobu svého působení stál u všech důležitých historických, politických, sociálních, vědeckých, ale také sportovních či uměleckých událostí. Jednotlivé regionální stanice, třebaže vznikly v různých letech, se staly informačními studnicemi svých domáckých měst a přilehlého okolí. Právě regionální stanice ČRo se staly ústředním tématem této práce, ve které jsme se kromě historie ČRo a také regionálních stanic, zabývali především restrukturalizací dotýkající se regionálních poboček, která proběhla v roce 2013.

Konkrétněji nás zajímalo, jakým způsobem se zmíněná restrukturalizace, která proběhla k 1. lednu, odrazila v práci redaktorů v rámci jejich zpravodajské, publicistické a umělecké tvorby. K tomu bylo ale potřeba ohlédnout se do roku 2012, kde byla pro restrukturalizaci připravována půda.

Právě v roce 2012 prošla změnou Sekce programu, pod kterou vzniklo Centrum pro vysílání, Centrum pro zpravodajství a Centrum výroby. Především vytvoření Centra zpravodajství bylo přípravným krokem pro změnu práce zpravodajů v regionálních stanicích. V roce 2013 se ze všech regionálních stanic vyčlenily skupinky redaktorů, které rázem spadaly pod Centrum zpravodajství a tedy pod vedení v Praze. V tomto ohledu byly regionální stanice nuceny objednávat své zvučené zprávy od Centra zpravodajství a tím docházelo, a stále dochází, ke zpomalení procesu a zpravodajská informace se dostává do vysílání v mnoha případech později, než je žádoucí.

Naopak měl reorganizační krok i pozitivní dopady. Zpravodajům se v Centru zpravodajství dostalo větší specializace a tím došlo ke zkvalitnění zpravodajských služeb pro posluchače. Zároveň se zefektivnilo fungování ve vztahu k celoplošným stanicím a začal se využívat centrální systém, ze kterého mají možnost jednotlivé regionální stanice využívat zprávy dle svých potřeb.

Jako úplně nová jednotka vznikla v roce 2013 Sekce regionálního vysílání, pod kterou rázem spadají všechna regionální studia. Tento krok se podepsal ve sjednocení programů vysílání a hudebních playlistů a priority pro daný rok už určovala (a stále určuje) zmíněná Sekce regionálního vysílání.

---

⁵² V roce 2024 oslaví rozhlas sté výročí.

Sjednocení programů vysílání se podepsalo na publicistické tvorbě jednotlivých stanic, neboť nemohly zcela rozhodovat o svém denním harmonogramu. Byly stanoveny pořady, které jednotlivé regionální stanice musí vysílat a zároveň se podílejí na jejich tvorbě. Tímto krokem se ovšem zvedla velká nevole ze strany posluchačů, kteří byli zvyklí na „své“ pořady a redaktory. Velice se změna dotkla také hudební stránky stanic. Rázem byly jednotné hudební playlisty, a ačkoliv bylo předem avizováno, že budou respektovány regionální odlišnosti, nebyla tato vize naplněna.

Kvůli tomuto jsme se také analyzovali, jak se podepsala daná restrukturalizace na důležitý aspekt poslechovosti. V tomto ohledu došlo v úhrnu od let 2011 až 2014 k poklesu poslechovosti prakticky ve všech regionálních stanicích. Výjimku tvořily pouze čtyři stanice ČRo České Budějovice, ČRo Hradec Králové, ČRo Plzeň a ČRo Regina, přičemž jediná Plzeň si udržela rostoucí tendenci i do roku následujícího tedy do roku 2014.

Právě tato rozdílnost s jakou posluchači reagovali na změnu programu regionálních stanic, potvrzuje předpoklad, že se požadavky v jednotlivých regionech liší. Jedná se nejen o požadavky na obsah zpravodajství, publicistiky a zábavy, ale také požadavky na hudební nabídky jednotlivých stanic. Zatímco některým regionům ČRo mohla změna organizace pomoci a nových posluchačů získat více, než ztratit těch starých, jiným naopak mohla uškodit.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografická literatura:

BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbora KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011, 439 s. ISBN 978-80-247-3028-8.

JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí Českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 2003. 667 s. ISBN 80-86762-00-9.

JIRÁK, Jan a Barbora KÖPPLOVÁ. *Masová média*. Praha: Portál, 2009, 416 s. ISBN 978-807367-466-3.

KONČELÍK, Jakub, Petr ORSÁG a Pavel VEČEŘA. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010, 344 s. ISBN 978-80-7367-698-8.

PRŮCHA, Václav a kol. *Hospodářské a sociální dějiny Československa 1918-1992: 2. díl, Období 1945-1992*. Brno: Doplněk, 2009. 1004 s. ISBN 978-80-7239-228-5.

VOTAVOVÁ, Jarmila. *Stručný nástin historie Českého rozhlasu: příspěvek k 70. výročí*. Praha: Studijní a výzkumné oddělení Českého rozhlasu, 1993, 144 s.

ŽANTOVSKÝ, Petr. *Česká politika a média po roce 1989*. Praha: Institut Václava Klause, 2013. 175 s. ISBN 978-80-87806-02-9.

Elektronické dokumenty:

DUHAN, Petr. *Restrukturalizace Českého rozhlasu 2012 – 2013*. Český rozhlas [2014-14-01]. Dostupné z http://media.rozhlas.cz/_binary/03070745.pdf

RADA ČESKÉHO ROZHLASU. *Výroční zpráva o hospodaření Českého rozhlasu za rok 2006* [online]. Rada ČRo [2007-04-02]. Dostupné z www.rozhlas.cz/_binary/00658268.doc

RADA ČESKÉHO ROZHLASU. *Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2010*. Rada ČRo [2011-03-31]. Dostupné z http://media.rozhlas.cz/_binary/02298622.pdf

RADA ČESKÉHO ROZHLASU. *Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2009* [online] Rada ČRo [2010]. Dostupné z http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocní-zprava-rady-ceskeho-rozhlasu-o-cinnosti-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2009--712226

RADA ČESKÉHO ROZHLASU. *Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2008* [online] Rada ČRo [2009]. Dostupné z http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocní-zprava-rady-ceskeho-rozhlasu-o-cinnosti-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2008--563641

RADA ČESKÉHO ROZHLASU. *Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2005* [online] Rada ČRo [2006]. Dostupné z http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocnizprava-rady-ceskeho-rozhlasu-o-cinnosti-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2005--236122

RADA ČESKÉHO ROZHLASU. *Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2007* [online] Rada ČRo [2008]. Dostupné z http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocnizprava-o-cinnosti-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2007--438575

RADA ČESKÉHO ROZHLASU. *Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2011*. Rada ČRo [2012-03-15]. Dostupné z http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocnizprava-rady-ceskeho-rozhlasu-o-cinnosti-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2011--1038925

RADA ČESKÉHO ROZHLASU. *Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2012*. Rada ČRo [2013-03-27]. Dostupné z http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocnizprava-rady-ceskeho-rozhlasu-o-cinnosti-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2011--1038925

RADA ČESKÉHO ROZHLASU. *Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2013*. Rada ČRo [2014-03-26]. Dostupné z http://media.rozhlas.cz/_binary/03090459.pdf

RADA ČESKÉHO ROZHLASU. *Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2014*. Rada ČRo [2015-03-25]. Dostupné z http://media.rozhlas.cz/_binary/03090459.pdf

Internetové zdroje:

AUST, Ondřej. *Český rozhlas představil své logo, od studia Marvil*. Mediář [online]. 27. 2. 2013 [cit. 2016-04-6]. Dostupné z <http://www.mediar.cz/cesky-rozhlas-predstavuje-sve-nove-logo-od-studia-marvil/>

BENEŠ, Tomáš. *Redakce Liberec*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/liberec/ostanici/>

BUREŠ, Michal. *Historie Českého rozhlasu Olomouc*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/olomouc/ostanici/>

ČESKÝ ROZHLAS ČESKÉ BUDĚJOVICE. *Český rozhlas České Budějovice*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/cb/ostanici/>

ČESKÝ ROZHLAS D-DUR. *O stanici*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/d-dur/ostanici/>

ČESKÝ ROZHLAS DVOJKA. *O stanici*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/dvojka/ostanici/>

ČESKÝ ROZHLAS HRADEC KRÁLOVÉ. *O nás*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/hradec/ostanici/>

ČESKÝ ROZHLAS KARLOVY VARY. *O nás*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/kv/ostanici/>

ČESKÝ ROZHLAS OSTRAVA. *Český rozhlas Ostrava*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/ostava/ostanici/>

ČESKÝ ROZHLAS PARDUBICE. *O stanici*. Český rozhlas [online]. 1. 2. 2011 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/pardubice/ostanici/>

ČESKÝ ROZHLAS PLUS. *O stanici*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/plus/ostanici/>

ČESKÝ ROZHLAS PLZEŇ. *O stanici*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/plzen/ostanici/>

ČESKÝ ROZHLAS PLZEŇ. *Z historie Českého rozhlasu Plzeň*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z http://www.rozhlas.cz/plzen/ostanici/_zprava/822224

ČESKÝ ROZHLAS RADIO WAVE. *O stanici*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z http://www.rozhlas.cz/radiowave/ostanici/_zprava/781919

ČESKÝ ROZHLAS RADIOŽURNÁL. *O stanici*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/ostanici/>

ČESKÝ ROZHLAS REGION - PRAHA A STŘEDNÍ ČECHY. *Český rozhlas Region*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/strednicechy/ostanici/>

ČESKÝ ROZHLAS REGION - VYSOČINA. *Český rozhlas Region*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/vysocina/ostanici/>

ČESKÝ ROZHLAS VLTAVA. *O stanici*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/vltava/ostanici/>

HERTL, David. *Srpen 1968 v Ústí nad Labem*. Český rozhlas [online]. 23. 8. 2008 [cit. 2016-04-1]. Dostupné z http://www.rozhlas.cz/historie/1968/_zprava/srpen-1968-v-usti-nad-labem-488294

KRUPIČKA Miroslav a Dita KŘÍŽOVÁ. *Historie rozhlasu v kostce*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/archiv/historie/>

REDAKCE RÁDIA JUNIOR. *Rádio Junior je stanice plná pohádek a písniček*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.radiojunior.cz/o-stanici-radio-junior>

REGINA DAB PRAHA. *Regina DAB Praha*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/regina/ostanici/>

SOVADINA, Jiří. *Videňská arbitráž (2. 11. 1938)*. Moderní dějiny [online] 10. 2. 2009 [cit. 2016-03-30]. Dostupné z: <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/videnska-arbitraz-2-11-1938/>

STATUTÁRNÍ MĚSTO ÚSTÍ NAD LABEM. *Rozhlasový vysílač Ústí nad Labem*. Statutární město Ústí nad Labem [online]. 2016 [cit. 2016-04-1]. Dostupné z <http://www.usti-nad-labem.cz/dejiny/1945-95/ul-8-87.htm>

STRNADOVÁ, Věra. *O nás*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/brno/ostanici/>

ŠÁCHA, Tomáš. *ČRo Sever – O stanici*. Český rozhlas [online]. c1997-2016 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/sever/ostanici/>

VÁLKOVÁ, Hana. *Český rozhlas přeoral stanice a pobouřil posluchače i zaměstnance*. iDNES [online]. 1. 3. 2013 [cit. 2016-04-3]. Dostupné z http://zpravy.idnes.cz/rozhovor-s-sefem-ceskeho-rozhlasu-peterem-duhanem-fwm-/domaci.aspx?c=A130227_150830_domaci_hv

VÁLKOVÁ, Hana. *Nová loga se s úsporami v Českém rozhlasu netlučou, tvrdí ředitel Duhan*. iDNES [online]. 27. 2. 2013 [cit. 2016-04-5]. Dostupné z http://zpravy.idnes.cz/rozhovor-s-sefem-ceskeho-rozhlasu-peterem-duhanem-fwm-/domaci.aspx?c=A130227_150830_domaci_hv

VÁLKOVÁ, Hana. *Z Českého rozhlasu odcházejí redaktori, vadí jim změny ve zpravodajství*. iDNES [online]. 17. 8. 2013 [cit. 2016-04-3]. Dostupné z http://zpravy.idnes.cz/vypovedi-v-ceskem-rozhlase-ddu-/domaci.aspx?c=A130815_191453_domaci_hv

VIDOMUS, Petr. *O stanici*. Český rozhlas [online]. 14. 7. 2014 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z http://www.rozhlas.cz/jazz/ostanici/_zprava/823339

Ostatní zdroje:

Zákon č. 484 ze dne 7. listopadu 1991 o Českém rozhlasu. Dostupné z http://media.rozhlas.cz/_binary/03399575.pdf

Interní informace ČRo získané k datu 21. 1. 2015. Dostupné po přihlášení uživatele z <http://intranet.cro.cz/unit/sekce-regionalniho-vysilani>

SEZNAM ZKRATEK

ČNR	Česká národní rada
ČR	Česká republika
ČRo	Český rozhlas
ČSFR	Československá federativní republika
ČSR	Československá republika
ČsRo	Československý rozhlas
ČSSR	Československá socialistická republika
HSTD	Hlavní správa tiskového dohledu
KSČ	Komunistická strana Československa
KV KSČ	Krajský výbor Komunistické strany Československa
SS	Schutzstaffel
SSSR	Svaz sovětských socialistických republik
StB	Státní bezpečnost
ÚV KSČ	Ústřední výbor Komunistické strany Československa

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne .....

.....
jméno a příjmení studentky

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Přehled poslechovosti jednotlivých regionů v letech 2011 až 2014

